

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

20 Ekim 2011 Perşembe

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

20 Ekim 2011 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Savfa</u>
İstanbul Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316)	2:7
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/331)	7:9
Vişegraddaki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi, Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333)	9:15
Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı İle Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343)	15:16
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükûmeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348)	16:18
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Lübnan Cumhuriyeti	18:23

Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) 23:31

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Bilim ve Eğitim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) 31:36

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Spor Alanında İkili İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) 36:39

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:37
İstanbul Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Tasarısı	2:7
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)	2
Mehmet Naci BOSTANCI (Amasya)	2:3
Zühal TOPCU (Ankara)	3:5
Recep GÜRKAN (Edirne)	5
Özcan YENİÇERİ (Ankara)	6
Nebi BOZKURT (Mersin)	6:7
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	7:9
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)	7:8
İsmet UÇMA (İstanbul)	8
Tolga ÇANDAR (Muğla)	8:9
Vişegraddaki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi, Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin	9:15

Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		9:10
Kemal Fahir GENÇ (Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		10:11
Nebi BOZKURT	(Mersin)	11
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	11:12
İsmet UÇMA	(İstanbul)	12:14
Recep GÜRKAN	(Edirne)	14:15
Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı İle Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		15:16
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		15:16
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		16:18
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		16
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Temsilcisi		16
Suat ÖNAL	(Osmaniye)	17
Temel COŞKUN	(Yalova)	17:18
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		18:23
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		18:19
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	19:20
Orhan ATALAY	(Ardahan)	20:21
Çiğdem Münevver ÖKTEN	(Mersin)	21:23
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		23:31
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		23:24
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Temsilcisi		24:25
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	25:27
Nebi BOZKURT	(Mersin)	27:28
İsmet UÇMA	(İstanbul)	28:31
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Bilim ve Eğitim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı		31:39
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)		31

Orhan ATALAY	(Ardahan)	32:33
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	33:35
Kemal Fahir GENÇ (Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		35:36
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Spor Alanında İkili İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı		36:39
Hakan TEKİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) Gençlik ve Spor Bakanlığı Temsilcisi		37:38
Nebi BOZKURT	(Mersin)	38
Recep GÜRKAN	(Edirne)	39

Açılma Saati: 10.38

Kapanma Saati: 13.04

20 Ekim 2011 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.38

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun çok değerli üyeleri, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın kıymetli temsilcileri; toplantı yeter sayımız vardır. Komisyonumuzun 24' üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 2' nci Toplantısını açıyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz Güroymak' ta ve Çukurca' da meydana gelen hain saldırılarda şehit düşen ve yaralanan vatan evlatlarının haberleri hepimizin yüreğini dağladı. Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan bazısı bugün toprağa verdiğimiz şehitlerimizin cenaze törenlerine katılıyorlar. Toplantımızın başında, vatan uğrunda, gencecik yaşlarında toprağa verdiğimiz fidanlarımıza, evlatlarımıza, şehitlerimize Allah' tan rahmet diliyorum, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum, yakınlarına, dostlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum. Şehitlerimizin ruhları şad olsun diyorum Komisyonumuz adına.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, bugünkü gündemimizde dokuz uluslararası sözleşme yer almaktadır. Toplantımızın sonunda ise Komisyonumuzun çalışmalarıyla ilgili bazı hususlar sizlerin bilgisine sunulacak ve bir karar alınacak.

Değerli arkadaşlarım, bugünkü ele aldığımız dokuz uluslararası sözleşmede Komisyonumuz tali komisyon. Biliyorsunuz komisyonlar asıl komisyon ve tali komisyon olmak üzere ikiye ayrılıyor. Bizim Komisyonumuz bu dokuz kanun tasarısında tali komisyon.

İç Tüzük' ümüzün 23' üncü maddesi diyor ki: "Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlardır." Yani, bizim Komisyonumuz esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna görüş bildirecektir. "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler." diyor İç Tüzük' ümüzün 23' üncü maddesi.

Ben de Komisyonumuza bir hususu önermek istiyorum: Bu dokuz uluslararası anlaşmayı maddeler hâlinde, tek tek değerlendirmek yerine, bu dokuz uluslararası sözleşmeyle ilgili genel bir

görüşme yapıp, bu genel görüşmedeki görüşlerimizi biz asıl komisyona bildirelim istiyorum. Onun için, İç Tüzük'ün 23'üncü maddesi çerçevesinde bu anlaşmaların görüşmelerinin tümü üzerinde yapılmasını ve Komisyonumuzun görüşlerinin bu çerçevede esas komisyona bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum değerli arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin ilk sırasında yer alan kanun tasarısı, (1/316) esas numaralı İstanbul Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Evet, bu kanun tasarısının tümünü görüşlerinize açıyorum.

Tasarının genel gerekçesi hakkında Hükümet Temsilcisi bizlere bilgi verecektir.

Tasarı hakkında bilgi vermek üzere, Hükümet Temsilcisi Arkadaşımız, buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Ben de öncelikle şehitlerimiz için hepimize başımız sağ olsun demek istiyorum, sözleri me öyle başlamak istiyorum.

Değerli komisyon üyeleri, Sayın Başkanın da arz ettiği gibi önümüzde dokuz anlaşma var. Bunların ilki İstanbul Teknik Üniversitesi ile KKTC'de eğitim-araştırma yerleşkeleri kurulmasına ilişkin bir çerçeve protokolü. Bu ülkemizin KKTC'ye yönelik üniversiteler arası iş birliği yaklaşımının çerçevesinde yapılan bir anlaşmadır. Bu protokolle de özellikle KKTC ekonomisine katkıda bulunacak ve teknoloji sanayiye dönük bir eğitim altyapısına destek amaçlanmıştır.

Protokoldeki çeşitli hükümlerle bu yerleşkenin nasıl kurulacağı düzenlenmektedir, KKTC tarafından örneğin arsa tahsis vesaire gibi, İTÜ tarafından akademisyen tahsis gibi ve hedef olarak da 6 bin öğrencinin eğitim görmesi saptanmıştır. Anlaşma, protokol 19 Ocak 2008 tarihinde imzalanmıştır.

Yüksek Komisyonun takdirlere arz olunur.

BAŞKAN – Dışişleri Bakanlığı Temsilcimiz Hakan Tekin Bey'e verdiği bilgiler için teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen komisyon üyesi arkadaşlarım varsa önce isimlerini alalım, daha sonra sırasıyla kendilerine söz verelim.

Şu an itibarıyla, Sayın Naci Bostancı, Amasya; Sayın Zühal Topcu, Ankara; Sayın Recep Gürkan, Edirne; Sayın Özcan Yeniçeri, Ankara ve Sayın Nebi Bozkurt, Mersin, söz almış durumda.

Şimdi, sırasıyla değerli arkadaşlarımıza söz vereceğiz.

Sayın Bostancı, buyurun efendim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Değerli arkadaşlar, şehitlerimiz için başsağlığı diliyorum.

Kıbrıs'a iki defa gittim, buradaki üniversiteleri dolaşım. Kıbrıs'taki Türk tarafının nüfusu yaklaşık 250 bin. Çok miktarda üniversite mevcut, eğitim-öğretim gören öğrenci sayısı 40 bin. Eğitim-öğretimin hâlihazırdaki kalitesi tartışmalı, hakkında birçok spekülasyonlar var ama mekânlar fena değil. Orada konferans verme imkânı da bulmuştum Yakın Doğu Üniversitesinde.

Türkiye'deki üniversitelerin oraya ilgi göstermesi şu tür faydalar doğurabilir, sadece İTÜ'yle ilgili söylemiyorum, diğer üniversiteler de orada yerleşke açabilirler.

Birincisi: Kıbrıs eğitim-öğretim için uygun bir yer, bir ada, iklimi müsait.

İkincisi: Eğitim küreselleşiyor, belli cazibe merkezleri teşekkül ediyor. Kıbrıs böyle bir cazibe merkezi olabilir Orta Doğu için.

Üçüncüsü: Kıbrıs'ın ekonomisi açısından faydaları olacaktır. Malum Kıbrıs tanınmıyor, tanıyan ülke sayısı çok sınırlı. Turizm, narenciye, aynı zamanda eğitim önemli bir sektör olabilir.

Dördüncüsü: Türkiye'deki üniversiteler eğer Kıbrıs'a ilgili gösterir, orada yerleşkeler açarlarsa Kıbrıs'taki eğitim-öğretimin kalitesi yükseleceği gibi, Türk üniversitelerinin uluslararası anlaşmalar marifetiyle elde ettiği birtakım imkânlar da Kıbrıs'taki eğitim-öğretimin daha ölçek düzeyine yükselmesine yardımcı olabilir. Yanlış bilmiyorsam ODTÜ'nün bir ilgisi var, Gazi Üniversitesi bir yer açmak istemişti Dipkarpaz bölgesinde ama onlar henüz nakıs teşebbüs olarak kaldı.

Dolayısıyla, bu tür girişimleri desteklemek son derece önemli hem bizim üniversitelerimiz hem Kıbrıs'ın gelişmesi hem uluslararası ölçekli eğitim-öğretimin bir cazibe merkezi olması bakımından. Bu anlaşma çok yerindedir. Olumlu kanaatlerimi bildirmek için bu sözü aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bostancı'ya ben de teşekkür ediyorum efendim.

Söz sırası, Sayın Zühal Topcu' da.

Buyurun efendim.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Ben de ülkemizin başı sağ olsun diyorum. Gerçekten çok üzüldük. Bunu kelimelerle ifade etmek de yetersiz. İnşallah, bundan sonra, gerçekten Türk milletini yürekten yaralayacak böyle şeylere meydan verilmez diye düşünüyoruz.

Bu temennilerle, şimdi, ben akademisyen kökenliyim. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde dört yıl çalışım üniversitede, dekanlık yaptım orada. Biraz yapıyı biliyorum diye düşünüyorum özellikle eğitimle de yakından ilgilendiğim için. Orada gerçekten birçok sorun var, ama bu sorunların mutlaka çözülmesi lazım. Ben bunlardan bahsetmek istiyorum.

Yani, bir üniversite açarken açmış olmak için değil de bu sorunları bilerek, altyapıyı bilerek ne bekliyoruz, nasıl bir öğrenci kitlesi yetiştirmek istiyoruz? Özellikle mücadelenin yoğun olduğu böyle bir ortamda, günümüzde çok daha dikkatli davranılması gerektiğini düşünüyorum ben de.

Şimdi, orada, demin Naci Bey'in de söylediği gibi, nüfus 250 bin. Yazın daha da artar bu nüfus. Orada zaten altı tane üniversite var. Bunlardan Lefke'de Lefke Avrupa Üniversitesi var, Girne'de Girne Amerikan var bir tane, Lefkoşa'da iki tane üniversite var, biri Yakın Doğu biri de Uluslararası Kıbrıs, Magosa'da da bir tane üniversite var Doğu Akdeniz Üniversitesi. Ayriyeten Lefke'de Orta Doğu Teknik Üniversitesi de bir tane devamı olan bir üniversite açtı.

Şimdi, oraya baktığımızda, öğrencilerin de çok fazla problemi var burada. Bir, adaptasyon problemi var. Çocukların okul dışında vakit geçirecekleri alanlar çok dar, yetmiyor bunlar. Onun için çocuklar psikolojik sorunlar yaşıyor. Hem fiziki sorunların yanında psikolojik sorunları var. Ada'da, başka, mesela bu çocukların sağlık sorunları var, ilgilenilmiyor, bir türlü çözülemedi de bu durum. Her şeyden, yani buradaki anlaşmalar gereği ama... Biraz hayat pahalı orada. Yurt sorunu var orada, çocuklar yeterince yurt bulamıyorlar, ev tutuyorlar, kiralılar çok pahalı. Mesela oradaki ücretler de çok pahalı aslında. Okul ücretleri az gibi gözükse de 4 bin dolar veya 4 bin euro deniyor ama buna diğer ödemelerle bakıldığında buradaki ücretlerden pahalıya geliyor, kalınan yerlerdi, bilmem sağlık sigortasıydı şeydu buydu derken.

İşte adaptasyon problemleri var ve kalite problemleri var. Çok fazla uzun süreli ne yapamıyorsunuz hocaları? Tutamıyorsunuz orada ve bu sefer kendi içlerinden bunu sürdürme ihtiyacı hissediyorlar, o da hocalarda kopukluk yaratıyor. Orta Doğu gerçeği hocalarını götürüyor ama yine de şunu söyleyeyim: Orta Doğu Teknik Üniversitenin oradaki branşını kazanan öğrencilerden birçoğu ya sınava girdi ayrıldı veya yatay geçişle başka bir yerlere geçmek istiyor. Gelen öğrenciler üzerinde bu talep çok fazla gözüküyor, ayrılma isteği çok fazla gözüküyor burada. Onun için oradaki altyapının güçlendirilmesi lazım, tekrar bu fizibilitenin çok iyi yapılması lazım.

Ulaşım problemi var, orada otobüs olmadığı için dolmuşlar var. Havaalanından transfer problemi var. Bir taksiyle gitmeye kalksa çocuk 100 TL ödüyor bir taksiye havaalanından otobüsler olmadığı için. Okullar bunu yeterince sağlayamıyorlar ve ben şöyle de düşünüyorum: Yeni bir üniversite açma yerine oradaki üniversitelerin altyapısı güçlendirilebilir veya hep birlikte, madem Ada bir üniversite adası olarak düşünülüyorsa ona göre komple yapılması lazım.

Yani, tamam, İstanbul Teknik Üniversitesi açabilir ama bu da ayrı bir şey oluyor. Hani tamam bir yapı kuruyor, ama orada eğer Ada üzerinde bir üniversite adası olarak düşünülecekse bu bakış tarzının topyekûn olmasında fayda var diye düşünüyoruz. Yani, İTÜ çözer ama öbürleri ayrı baş

çekince sorunlar yine kalıyor. Ben bunu yaşayan biri olarak hâlâ bana telefonlar ve mailler geliyor sorunlara yönelik olarak. Ben bunu sizlerle paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Topcu'ya teşekkür ediyoruz efendim.

Sıra Sayın Gürkan'da.

Buyurun efendim.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle son günlerde yine ülkemizde meydana gelen ve artık bir vahşet olarak nitelendirilmesi gereken hain terör saldırılarını, bölücü örgütün saldırılarını şahsım ve grubumuz adına nefretle kınıyor, ölen şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor ve bütün milletimize başsağlığı diliyorum.

Benden önceki konuşmacı arkadaşlarımin da bahsettiği gibi Kuzey Kıbrıs gerçekten bir eğitim adası olma yolunda hızla ilerliyor ama biz bir taraftan okullaşmayı ve üniversiteye giden öğrenci sayımızı artırmaya çalışırken, gerçekten kaliteden kopuyor muyuz ya da bu üniversite öğrencilerini birer ekonomik araç olarak mı görmeye başlıyoruz, bu tartışılması gereken bir konudur. Ben Sayın Topcu'nun bu konudaki görüşlerine yüzde 100 katıldığımı ifade etmek isterim.

Eski bir üniversite yöneticisi olarak ben de Kıbrıs'a defalarca gittim, İTÜ'nün Kuzey Kıbrıs'ta bir kampüs açmasını çok olumlu ve yararlı bulduğumu, örnek bir rol model olacağına inanarak destekliyorum, katılıyorum bu görüşe.

Kuzey Kıbrıs'taki öğrencilerimizin birçoğu maalesef eğitime başladıktan bir süre sonra hemen yurt içindeki, Türkiye'deki üniversitelere nakil için, yatay geçiş için müracaat etme peşine düşüyorlar, bunun için sistemi zorlamaya başlıyorlar. Bu da tabii gerek oradaki motivasyonları açısından gerek buradaki üniversiteler için ciddi bir handicap oluşturuyor.

İTÜ gibi köklü bir üniversitenin, gelenekleri oluşmuş bir üniversitenin Kuzey Kıbrıs'ta bir kampüs açmasının orada eğitime belli bir kalite getireceği kuşkusuzdur. Ancak, umut ediyorum ki İTÜ de oradaki o "Önce para kazanalım, sonra eğitim yaparız" yanlısına düşmez. Bunu açık yüreklilikle belirtmek isterim.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak, İTÜ'nü bu oluşumunu olumlu bulduğumuzu ve desteklediğimizi belirtiyoruz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Gürkan, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Yeniçeri.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben de hain teröristlerin vahşice gerçekleştirdikleri bu saldırıları hem grubumuz hem de şahsım nefretle kınıyor ve bunun tekrarlanmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını beklediğimizi ifade etmek istiyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Şimdi, eğitim, hiç kuşkusuz insan yetiştirme düzeniyle ilgili bir konudur ve dünyadaki bütün maddi, kültürel, sosyal, ticari ve aklınıza gelen bütün unsurlar da yetişmiş insanla ilgilidir. Ekmekten sonra insanoğlunun en fazla ihtiyaç duyduğu şeydir eğitim. Dolayısıyla eğitimle ilgili atılması gereken her adımın ona katkı verecek her faaliyetin yanında olmak, daha doğrusu insan olmanın da aslında bir gereği, insanı daha iyi algılamanın da bir zorunlu sonucudur.

Burada, yalnız Kıbrıs'la ilgili değil, diğer ülkelerle ilgili de tasarılar var. Genellikle spor anlamında olsun, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Lübnan Hükûmeti arasında gençlik ve spor alanında iş birliği, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükûmeti arasında gençlik ve spor alanında iş birliği, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Singapur Hükûmeti arasında kültür, bilim, buna benzer anlaşmaların onaylanmasına ilişkin kanun, bunların hepsi hiç kuşkusuz hem Türkiye Cumhuriyeti devletini hem milletimizi, buradaki aktivitelerden ve bu iş birliğinde daha iyi tanımlama ve ortaya koyma imkânı sağlayacaklardır. Bu bakımdan son derece faydalıdır. Ancak Kıbrıs'la ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Kıbrıs her şeyden önce bilindiği gibi hizmet, ticari, turizm sektörüne dayalı bir ekonomik yapıya sahip. Kıbrıs'ta eğitimin kalitesini artıracak, orada okuyan öğrencilere bir en azından sosyal yaşam alanı sağlayacak bu faaliyetin son derece yararlı olacağını düşünüyorum. Kıbrıs ile Türkiye'yi ilişkilendiren her yapıyı güçlendirmek gerekir. Bu yapı aslında Kıbrıs'ı Türkiye'ye kurumlar vasıtasıyla bir perçinleme görevi de yerine getirecektir. Evet, kalite tartışılabilir, sorunlar teker teker sıralanabilir ama bütün bunlar hep aşılacak için vardır. İmzalanan bu çerçeve protokolün son derece faydalı olacağını düşünüyorum. Umarız diğer tarafları da aksaklık ve eksikliklerini de hesaba katarak toplumun daha yetişmiş bir hâle gelmesi için gerekli çabalar gösterilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yeniçeri.

Söz sırası Sayın Bozkurt'ta.

Buyurun efendim.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Ben de şehitlerimize Cenabı Hak'tan rahmet diliyorum ve milletimize başsağlığı dileğimi biraz kelime pek uygun değil, genellikle biz başsağlığını biz mal kaybında, ev yanması vesaire gibi olaylarda dileriz, sabrı cemil deriz daha çok, sabrı cemil diliyorum. Bazen Millet Meclisinde dünkü oturumda bazı arkadaşlarımız şehitlere başsağlığı -doğrudan şehitlere,

bugün de aynı yanlış başlangıçta yapıldı- dileme. Zaten şehit olmuş, bir de başsağlığı, çok ters ifadeler kullanılıyor. Millî Eğitim Komisyonu olduğu için özellikle belirtmek istedim.

Kuzey Kıbrıs'a ben de gittim. Hakikaten orada birtakım problemler var yani eğitim açısından, oradaki mevcut üniversiteler açısından, yeterlilikleri açısından da birtakım sıkıntılar olduğu görülüyor. Bir arkadaşımızın belirttiği gibi orayı bir nevi Türkiye'ye geçiş için bir basamak olarak kullanmak isteyen arkadaşlarımız da oluyor. Fakat İstanbul Teknik Üniversitesinin orada –teknik üniversitesi deyince tabii sadece yani bizim anladığımız manada teknolojiyi getirecek değil- musiki bölümü de var yani sanat tarihi bölümleri de var. Bu gibi dallarda özellikle Kuzey Kıbrıs'ta açılacak çok zengin bir tarihi var çünkü. Mesela orada eski bir katedralde açılmış olan bir nevi tarihî kalıntılarla alakalı arkeoloji müzesi St Barnabas Katedralinde açılan mesela tarihî birtakım eserler konulmuş oraya. Zenginlik olarak o kadar zengin ki ben Türkiye'de öyle bir müzeyi görmedim. Bu konularla alakalı birtakım okulların özellikle teknik üniversitemizin böyle birtakım dallarla orada faaliyet göstermesini çok yararlı buluyorum ve Kuzey Kıbrıs'ın geleceği açısından da orada bir üniversitemizin -fazla görülse de- olmasını faydalı buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bozkurt.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşlerimiz tamamlanmıştır.

Tasarının maddeleri üzerinde ayrıca görüşme yapılmayıp tümü üzerindeki görüşmeler üzerinden esas komisyona görüş bildirilmesi başta kabul edilmişti. Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarımız, gündemimizin 2'nci sırasına devam ediyoruz. (1/331) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın, Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Tasarının tümünü görüşlerinize açıyorum.

Öncelikle yine Hükûmet temsilcisinden bu konuyla ilgili bir kısa değerlendirme, açıklama yapmasını istiyoruz.

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Bu anlaşma da birçok ülkeyle yapılan standart kültür, eğitim, bilim iş birliği anlaşmalarındandır. Singapur'la 30 Ağustos 2007 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşma bu belirtilen konularda eğitim, bilim, teknoloji, kültür, sanat, basın, medya, spor, heyet değişimi, uzmanların bilgi değişimi, karşılıklı etkinliklere daveti gibi çeşitli hükümler

içermektedir. Başta da dediğim gibi birçok ülkeyle yaptığımız anlaşmaların çok benzeri bir anlaşmadır. Singapur'la bu alandaki ilişkilerimize katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Komisyonun yüksek takdirlerine arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Diğer kurum temsilcilerimizden açıklama yapmak, bilgi vermek isteyen herhâlde yok.

Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen değerli komisyon üyelerimiz var mı acaba? Sayın Uçma, Sayın Çandar.

Buyurun Sayın Uçma.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de yaşadığımız üzüntü verici olayı şiddetle, nefretle kınıyorum. Ülkemizin, milletimizin bundan böyle inşallah böyle acılar görmemesini candan temenni ediyorum.

Bu toplantılarımızın globalleşen dünyada eğitime, kültüre ve insanlar arası ilişkilere büyük katkılar sağlayacağını düşünüyorum. Dünya küçük, küçülüyor, globalleşiyor. Dolayısıyla artık kapalı toplumlar yok, son derece açık toplumlar. Çağın trendi şunlar üzerinde yükseliyor: Bilişim, iletişim, teknoloji ve özgürlük. Hangi eğitim kurumunu ihdas ederseniz edin çağın trendi olan bu dört sac ayağını bir araya getiremezseniz bir boyutu mutlaka kadük kalacaktır. Dolayısıyla bu dört bileşenin mutlaka mütehassıslarınca ve alt komisyonlarca değerlendirilip ona göre ülkemizin medeniyet bileşkesinde ait olduğu tavır, davranış ve duruşun da dikkate alınarak bu ilkeler üzerinde çok ciddiye düşünülmesi gerektiğini arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum. Dünyanın neresinde olursa olsun eğer orada bir kültür, eğitim faaliyeti varsa eksikliklerini belki bizzat giderek görerek tespit etmek ve onlara katkı vermek öyle zannediyorum bizim Parlamento olarak da ve komisyon olarak da önemli görevlerimizden birisidir. Tasarının tümünü olumlu bulduğumu ifade ediyorum. Komisyonumuza ve sizlere başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Uçma.

Sırada Sayın Çandar.

Buyurun efendim.

TOLGA ÇANDAR (Muğla) – Bu ateş tabii hepimizin yüreğini yaktı. Çocuklarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz. Gerçekten burada hepimizin hangi düşüncüyü temsil edersek edelim bu konuda hemfikir olduğumuz tartışmasıdır. Çocuklarımıza Allah'tan rahmet yakınlarına sabır, bizlere de tabii hepimize sabır diliyoruz. Her zamanki gibi dileyeceğiz elbette tekrar inşallah yaşanmaz bunlar diye.

Değerli dönem arkadaşlarım diyeceğim hepinize, bu ilk komisyon toplantımız. Bir temenniyle başlayacağım, inşallah 24'üncü Dönem Millî Eğitim, Gençlik, Kültür ve Spor Komisyonu bugüne kadar bu komisyonun yapamadığı kadar uyumlu, yapamadığı kadar bütün siyasi çıkarlardan, siyasi beklentilerden arınmış, yalnızca ülkesinin çıkarlarını düşünen, her şeyin önünde ülkesinin çıkarlarını düşünen çalışmalar yapacaktır. Bundan hiç kuşum yok. Bu nedenle hepinizi ayrı ayrı selamlıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu uluslararası kültür anlamındaki ilişkiler çok önemli diye düşünüyorum çünkü ben bir sanatçı olarak yıllarca bu görevi kurum dışında bağımsız olarak yerine getirdim. İnsanların birbirlerini sevebilmeleri, birbirleriyle ilişki kurabilmelerinin en kolay yolu dokunmaktır. Kültür ve sanat insanların birbirlerine dokunmalarını sağlayan en kolay araçtır. Bu nedenle yıllarca bu konularda çalışmış hem sahnede olmuş hem de bu konuda kafa yormuş birisi olarak ülkemizin diğer ülke insanların birbirlerine dokunmasını sağlayacak olan bu kültürel anlaşmaları yapmasının dünyanın insanların ortak kültüre doğru gittiğini düşünen birisi olarak çok değerli, çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle de kişisel olarak, bir sanatçı olarak yıllarca bu işe emek vermiş birisi olarak bu anlaşmaların olumlu olduğunu düşünüyorum, önümüze gelen bu tasarımı da yürekten destekliyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çandar'a teşekkür ediyorum. Ayrıca komisyonumuzun çalışma tarzıyla ilgili temennilerine de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin 3'üncü sırasına geçiyoruz.

Gündemimizin 3'üncü sırasında (1/333) esas numaralı Vişegrad'daki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Bununla ilgili Bakanlık Temsilcimizden de kısa bir değerlendirme bekliyoruz.

Buyurun efendim.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; sayın komisyon üyesinin de dediği gibi Drina Köprüsü olarak da bilinen Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün geçmişteki birtakım barajlar ve akarsuyu taban rejimindeki değişiklikler nedeniyle köprü ayaklarında özellikle birtakım hasarların meydana gelmesi sonrasında bu köprü'nün onarımı için bir

proje geliştirilmesi amacıyla şu anda gündemde bulunan protokol imzalanmıştır. TİKA tarafından imzalanmıştır tarafımızdan, diğer tarafta da bu onarım için oluşturulan komisyon ve köprünün bağlı bulunduğu belediyenin başkanı Vişegrad Belediye Başkanı tarafından imzalanmıştır 24 Mayıs 2007 tarihinde. Bu protokolle TİKA'ya verilen yükümlülükler belirlenen çalışmaların yapılması, bunun finansmanı, proje hazırlanması tabii mevzuata uygun olarak yerel makamların da bu projenin hazırlanması ve uygulanmasında her türlü kolaylığı yine mevcut yürürlükteki mevzuat uyarınca göstermesini öngörmektedir. Ben eğer uygun görürseniz burada sözü Sayın Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Müsteşar Yardımcısına bırakıp belki daha ayrıntılı bilgileri komisyon üyelerinin dikkatine sunmak yararlı olur diye düşünüyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ

– Sayın Başkanım, ben de komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum. Büyük Türk Milletinin başı sağ olsun. Şehitlerimiz zaten en yüksek mertebeye ulaştılar, onlar için söylenecek hiçbir şey yok. Bize düşen görevler var, hepimiz de bunun bilincindeyiz.

Şimdi Sokullu Mehmet Paşa Köprüsü diğer adıyla Drina Köprüsü 2007 yılında dünya mirası listesine alınan bir köprüdür. Günümüze kadar birçok hasara uğramasına rağmen bazı özgün olmayan değişikliklere karşılık aynı dönemlerde inşa edilmiş diğer köprülere göre en iyi korunmuş köprü özelliğini taşımaktadır. Ancak köprü 2005 yılında Dünya Anıt Gözlemcileri tarafından en fazla tehlike altındaki yüz eser arasında sayılmaktadır. Köprünün hem teknoloji tarihi hem de dünya kültür tarihi açısından sağlaştıırılarak korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması büyük önem taşımaktadır. Tehlike altında bulunan bu köprünün yapısal unsurlarının tespit edilmesi, restorasyon projesinin hazırlanması ve projenin uygulanması konusunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek arasında iş birliği protokolü imzalanmıştır. Biraz önce tarafları Dışişleri Temsilcimiz belirtti. Bu protokolda yapılacak olan işlerin danışmanlık ve kontrollük hizmetlerinin TİKA adına Türkiye Cumhuriyeti Karayolları Genel Müdürlüğü üstlenmiştir. Köprüde yapılacak olan röleve ve restorasyon projesi hizmet işini yüklenen firma –ismini zikretmeyeyim- bu kapsamda çalışmalara başlamıştır. Teknik araştırmalar yapılmıştır. Röleve ve restorasyon projeleri hazırlanmıştır. Köprü dünyada İvo Andriç'in Nobel edebiyat ödülü alan "Drina Köprüsü" adlı romanıyla da tanınmaktadır. Burada tabii biz Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak TİKA'yla yakın iş birliği içerisindeyiz. Kaynaklarını çoğu zaman TİKA kullanıyor biz Bakanlık olarak teknik iş birliği yapıyoruz gerek işin takibinde gerek denetlenmesinde ve teknik şartnamelerin hazırlanması, uygulanmasında ve izlenmesinde yardımcı oluyoruz. Burada ben sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak TİKA'ya gerçekten teşekkür etmek isterim. Dünyanın dört bir tarafına hizmet götürüyor, bizi başarıyla her yerde temsil ediyor ve onur ve gurur duyduğumuz eserlere imza atıyorlar.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen komisyon üyesi arkadaşlarımın isimlerini alalım önce. Sayın Nebi Bozkurt, Sayın Selçuk Özdağ, Sayın Uçma, Sayın Gürkan.

Sayın Bozkurt, buyurun efendim.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; daha önce birkaç defa Bulgaristan'a ve Bosna-Hersek'e gittim. Oradaki tarihî eserlerimiz, bizim Osmanlı'dan kalan tarihî eserlerimizi dikkat edersek önce tahrip etmeye çalışıyorlar camileri meyhaneye çeviriyorlar. Mesela Greenwich'ten daha önce kurulmuş olan Şumen'de yani Şumnu'da bir saat kulemiz var. Adamlar onun üzerindeki kitabeyi mıçla silmeye çalışmışlar. Tabii bazı kültürlü Bulgar vatandaşları karşı çıkmışlar buna, Bulgar gençleri milliyetçilik, ırkçılık saikiyle bunu yapıyorlar. Aynı şekilde Bosna-Hersek'te de birçok... Mesela daha önce gördük Mostar Köprüsünü mesela özellikle bu savaş sırasında bombaladılar, yıkmaya çalıştılar, yeniden bunu yaptık ve yeniden yapmamız da gayet güzel oldu. Ben bizzat o köprüden köprünün taşlarının çıktığı yerleri de gördüm. Aynı şekilde Drina Köprüsünün de yapılması bizim Balkanlardaki geçmişimizi, tarihimizi, mirasımızı anlatmak bakımından onların bekası için çok büyük önem taşıyor ve bu bakımdan tasarımı canı gönülden destekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bozkurt.

Sırada Sayın Özdağ var.

Buyurun efendim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum fakat şunu unutmayalım ki biz bu topraklarda Anadolu'da söylenen darbı mesel vardır “Yol üstünde bağı olanla yarı güzel olanın başı dertten kurtulmaz.” diyerek. Burası ya yol üstünde bir bağ veya çok güzel bir sevgili. Bu topraklar büyük bedellerle kazanıldığı için her dönem başımız dertten kurtulmayacak. Bu topraklara geldiğimiz andan itibaren, 1040'lardan itibaren hep başımız belada oldu çünkü bu topraklarda tutunmak çok zor. Bu topraklar Roma'yı dahi yaşatamadı, Osmanlı'yı yaşatamadı. Orta ölçeğin altına düşerseniz yaşayamazsınız bu topraklarda. Orta ölçeğin altına düştüğünüz zaman da size darbeler yaparlar, sizi sağ sol diye bölerler, sizi Alevici Sünnici diye bölerler ve ardından da Türkiye'de bir Kürtçülük -tırmak içinde söylüyorum- ırkçılık faaliyetiyle sizi orta ölçeğin altında tutmak isterler ama şimdi Türkiye orta ölçeğin üzerine çıkmaya başladı, Özal'la başlayan bir trendle Avrupa Birliği süreciyle ve de on yıllık bir iktidarla beraber. Bu trendi de engellemek isteyen mutlaka iç ve dış güçler vardır. Bugüne kadar iktidarları paylaşanlar vardı şimdi ise bu topraklarda orta ölçeğin üzerine çıkmaya başladığımız için bu prangayı kırmak isteyeceğiz ve kıracağız inşallah ama bilelim ki terörü minimize edebiliriz, terörü tamamen yok etmek mümkün

değil. Bu topraklarda daima bir sıkıntımız olacaktır. Biz ekonomik olarak büyüdükçe azaltacağız. Özgürlüklerimizi genişlettikçe azaltacağız inşallah ama bilelim ki terör her zaman bu ülkede olacak. Önemli olan bu terörle ilgili sosyoekonomik, sosyopsikolojik tedbirleri alabilmek. İnşallah bunları da alacağız.

Bizim topraklarımızda medeniyetler geldi geçti. Bu medeniyetlerle ilgili mutlaka ki tarihî eserler, kalıntılar var, onlara sahip çıkmak bizim için bir görev ama öncelikle bizim tarihimize yani bu topraklara geldiğimiz İhlanlılarla beraber Selçuklularla Osmanlılara ait olan eserlere bakmak onları öncelikle gelecek nesillere intikal ettirmek bizim birincil görevimiz olmalı ama bu topraklarda Bizans'ın da, Smyrna'nın da, burada Karya'nın da, Romanın da eserleri var elbette onları da muhafaza edeceğiz ve gelecek nesillere bir dünya mirası olarak bırakacağız. Fakat bizim dışımızda bulunan Osmanlı'nın hinterlandı içinde kalan Bosna-Hersek'le başlayan ta ki Azerbaycan'a oradan Kazakistan'a oradan Umman'a oradan Yemen'e oradan bizim Nijer'e kadar, Nijer'den Sudan'a kadar olan yerlerde de bizim tarihî eserlerimiz var çünkü burada bizim ayak izlerimiz var. Bunlar bizim aynı zamanda tapularımızdır, bunlar aynı zamanda bizim medeniyetimizin işaret taşlarıdır. Bunları muhafaza etmek Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin birincil görevi olmalıdır.

Bosna-Hersek'te çok büyük bir insanlık dramı yaşandı. Biliyorsunuz Avrupa'nın göbeğinde dünyaya insanlık dersi vermek isteyen Avrupalı'lar yıllarca orada 250 bin kişinin ölmesine seyirci kaldılar, şimdiyse orada bir barış anlaşması yapıldı. Ben Aliya İzzetbegoviç'e de Allah'tan rahmet diliyorum, büyük devlet adamı, büyük dava adamını hayırla ve rahmetle anıyorum. Buradaki sadece Bosna-Hersek'le ilgili değil başka Osmanlı hinterlandında veya bize miras olarak kalan, Türk tarihi içerisinde kalan Moğolistan'dan itibaren tüm eserlerle ilgilenmek bizim Türkiye'nin görevi olmalıdır. O nedenle bu vazifenin tarihî bir görev olduğunu düşünüyorum komisyonumuzun yapmış olduğu veyahut da bu kanun tasarısı çıkarsa eğer hayırlı bir hizmet olacağına inanıyorum ve desteklediğimi söylüyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özdağ.

Sırada Sayın Uçma.

Buyurun efendim.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, çok değerli konuşmanıza bir katkı vermek isterim, inşallah ülkemizde terör bitirilebilir, biter inşallah devamlı olacak konusu ve ülkemizle ilgili sıfatlamalarınıza katılıyorum. Koçbaşı bir ülkedir, cephe bir ülkedir, yaralı bir ülkedir. Bu üç sıfatla muttasıf olan ülkemizin bu üç sıfatın ülkemiz üzerinden nasıl uygulanması gerektiği hususu sahiden üzerinde çok ciddiye düşünülmesi gereken konulardır.

Şimdi değerli konuşmacı arkadaşlarımız da ifade ettiler. Bizim coğrafi olarak dünyanın üçte 1'inde ama bana göre teşmil ettiğimiz zaman manevi olarak da dünyanın üçte 2'inde rüçhan hakkımız var. Bu rüçhan hakkının gerektirdiği hukuka dayalı bir yapılanmaya ihtiyaç var. Ben arzu ederdim ki sevgili TİKA yöneticilerim de burada olsunlar ya da oradan da bir temsilci olsun. Sevgili kardeşim çok değerli bilgiler elbette aktardı ama konuştuğumuz hususlar arkadaşlar bütün kutsallar medeniyetimize yani bu tür birikimlere hars derler ve kötücül dürtülere teslim olmuş olanlar işbaşına geldiğinde önce harsı yok ederler. Hangi medeniyete ait olursa olsun tarih sadece ve sadece ibret alınmak için vardır, övülmek için, sövülmek için ve toplumların ayırt edici özelliklerini ayakta tutmak için vardır ve arkadaşımın da ifade ettiği gibi tarihî eserlerimiz niteliği ne olursa olsun o itibarla çok total bakmak durumundayız, bizim tapularımızdır. Falan yerde bir mezar taşı tapularımızdır ama üzücüdür. Eğer Ordinaryüs Profesör Süheyl Ünver Hoca'nın Karacaahmetname çalışmasını ve bu konulardaki çalışmalarına bakarsanız. Doğancılar yolu açılırken zayi edilen mezarların ve taşların haddi hesabı yoktur. Uzamasından korkuyorum yoksa bir hikâyesini anlatmak istiyorum buranın. Karacaahmet'te sadece tutulan meşhurların mezar taşlarının tespiti için bir gün şehrin müridine kızar ve der ki: "Seni Anadolu'ya göndereceğim." O da der ki: "Efendim ben henüz evlendim -Behçeti'den bahsediyorum-henüz daha yerleşiyorum, izniniz olursa bana başka ceza verin ama İstanbul içinde." Sevgili arkadaşlar "Peki, fakat bu kararımı bir şartla değiştirebilirim, o da şudur: Her gün Karacaahmet'e gidip geleceksin." der. Üstat Necip Fazıl'ın "Ölüsü dirisinden fazla şehir" dediği Üsküdar. Bunu şunun için söylüyorum: O kadar ilginçtir ki bu tür mekânlara başka ülkelerde yaşayan bu medeniyete ait insanlar öldükleri zaman definlerinin buralara yapılmasını istiyorlar, o kadar kıymetlidir arkadaşlar. Behçeti kendince şeyi tespit ediyor Karacaahmet'in meşhurlarını. Arkadaşlar bugün o tespit edilenden bile arşiv çalışmalarımız yoğun bizim, yüzde 90'ı zayi edilmiştir, yoktur, yüzde 10'u mevcuttur ve ne yapılmıştır? Yani reddi miras çok kötü bir şeydir. Şu yapılmıştır: Bunlar kayıtlarda var arkadaşlar. Bu mezar taşlarının bir kısmı lağım çukurlarına atılmıştır, bir kısmıyla mıcır taşı hâline getirilerek asfalt yol yapılmıştır. Dolayısıyla bunlara sahip çıkmak ve gelecek nesillere bunları aldığımız mirası onların da bizden tevarüs etmesini sağlamak öyle zannediyorum dünyada yapılabilecek en anlamlı işlerden birisidir. Belki de en baş işlerden birisidir. Ben bu duygu ve düşüncelerle ülkemizin bu konuda artık duyarlılığının arttığını düşünüyorum ama arkadaşlar mesela televizyon programlarında falan biz çocuklarımıza, gençlerimize tarihî mirasın ve kültürün ne olduğuna ilişkin yerler ayırabiliriz. Bunlarla bu bilinci daha iyi yükseltebiliriz ve tarihe olan ve gelecek nesillere olan borcumuzu da böylece ödemiş oluruz.

Fazla uzadı kusura bakmayın. Ben bu çalışmanın ve bu tasarının da çok hayırlı olduğunu düşünüyorum. Ama arkadaşlar iş yapmak yetmez yaptığınız işe filozofi katmanız gerekir. Bizim

medeniyetimizde buna bilgi ve hikmet denir. Gelin bu işleri önce bir filozofiye bağlayalım sonra fiziki şartları nasılsa inşaallah gelecektir, gelmektedir.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Uçma.

Sırada Sayın Gürkan.

Buyurun Sayın Gürkan.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Uçma'nın özellikle son kısmındaki sözlerinin tamamına katıldığımı ifade etmek istiyorum. Tabii şunu da söylemek ihtiyacı hissettim: Ben Balkan kökenli bir ailenin çocuğuyum, büyük dedelerim Kosova'dan gelmiştir Türkiye'ye. Dolayısıyla Balkan'larla ilişkimiz hep var, sürekli gider gelirim. Bir söz var: "Balkanlarda Bir toprağın, bir yerin bir yörenin kime ait olduğunu anlamak istiyorsanız oranın mezar taşlarına bakacaksınız." derler. Gerçekten o anlamda mezar taşları çok önemlidir. Biraz sonra Sayın Uçma'ya toplantıdan sonra -aynı zamanda amatör fotoğrafçım, fotoğraf kataloglarım da var Balkanlarla ilgili- size takdim edeceğim toplantıdan sonra.

Bu, konuştuğumuz Drina Köprüsü'nün bir fotoğrafıdır. Tabii, diğer Balkan ülkelerinin de çeşitli fotoğrafları var. Gerçekten olağanüstü bir eserdir Drina Köprüsü. Şu anda araç trafiğine kapalı, üzerindeki yol da "Aşıklar Yolu" diye adlandırılır Vişegrad'da. Bildiğiniz gibi, Sokullu Mehmet Paşa bir devşirmedir. Vişegrad'ın Sokolov köyünden on yaşında devşirilerek alınmış ve daha sonra Osmanlı İmparatorluğunda en uzun süre sadrazamlık yapan zatî muhterem olmuştur.

Sokullu, Sadrazamlığı esnasında, tabii çocukluğundan anımsadığıyla, Drina Nehri üzerinde salla gidip geliniyor. Bu ihtiyaçtan hareketle bu köprünün yapılmasını emreder ve 1577'de Drina Köprüsü yapılır. Sayın Müsteşar Yardımcımızın bahsettiği gibi, bilahare Sırp Yazar İvo Andriç, Drina Köprüsü'nün romanını yazar ve 1961'de de bu romanla Nobel Edebiyat Ödülünü alır.

Ben, tabii ki bütün konuşmacıların... Özellikle Balkanlarda olağanüstü kültür eserleri vardır Osmanlı'nın, olağanüstüdür, hiçbir şeyle kıyaslanmayacak ve tartışılmayacak büyüklüktedir. Sayın Bozkurt'un, bizim ifademizle şunu da ifade ettiği saat kulesi öyledir, bir çoğu öyledir.

Ben bir tek şuna takıldım sözleşmede, değiştirilebiliyor mu bilmiyorum ama sözleşmenin, protokolün 6'ncı maddesinde "İşin bitiminde köprüye yerleştirilecek kitabenin metnine taraflar birlikte karar verecektir." diye bir ifade var. Zaten Drina Köprüsü'nün kitabesi çok şükür kırılmamıştır, parçalanmamıştır, yerinde durmaktadır. Burada atfedilen kitabe zannediyorum onarım kitabesidir, değil mi.

Efendim, biz, bu anlaşmayı sonuna kadar desteklediğimizi ve çok isabetli olan TİKA'nın da bu çalışmalarının çok yerinde bulunduğunu belirtmek istiyorum.

Ayrıca, konuyla ilgisi yok ama yine geneli itibarıyla ilişkili. Yunus Emre Vakfımız var, yeni açıldı, biliyorsunuz. Yunus Emre Vakfı da tıpkı Almanların Goethe Enstitüsü, İngilizlerin British Council'ı gibi çok olumlu işler yapmaya başladı, çok doğru bir amaca hizmet ediyor. Umut ediyorum ki inşallah, o amacın gerçekleşmesinde herkesin bir nebze de olsa katkısı olur.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürkan'a teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu uluslararası sözleşmelerle ilgili kanun tasarısında metin üzerinde değiştirme yapamıyoruz ancak bunu raporumuzda ifade edeceğimiz Komisyona gönderirken.

Değerli arkadaşlar, bir memnuniyetimi de ifade etmek istiyorum ilk toplantıda. Hakikaten tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımız konuyla ilgili bilgisini, birikimini, her şeyden önce de sevgisini katıyor. Ben hepinize teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır. Yalnız burada bir hususu ifade etmek istiyorum: Tasarının 2'nci maddesinde metinde “yürürlük ve yürütmeye dair hükümler” tek bir madde içerisinde verilmiş metinde. Onun için yürürlük ve yürütme maddelerini ayrı ayrı değerlendirmek istiyoruz.

Bunun için bunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Evet, gündemimizin 4'üncü sırasına geçiyoruz.

Sırada, (1/343) esas numaralı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı İle Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Evet, Dışişleri Bakanlığı temsilcimizden kısa bir değerlendirme bekliyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu anlaşma da Cibuti'yle Ocak 2009 tarihinde imzalanmıştır.

Temel hedef, eğitim, yükseköğretim ve araştırma alanlarında teknik iş birliğini artırmak, ilişkilerin geliştirilmesini sağlamaktır. Anlaşmada öngörülen iş birliği alanları, iki ülke yükseköğretim kurumları arasında öğrenci teatisi, araştırmacı, uzman değişimi, bilgi, belge değişimi ve uygun görülecek şekilde teknik iş birliğidir.

Anlaşmanın önemli bir unsuru da bu anlaşmayla Hükûmetimiz Cibuti Hükûmetine 25 lisans, 5 yüksek lisans olmak üzere 30 adet yükseköğretim bursu tahsis etmektedir. Anlaşma beş yıllık bir süre için imzalanmıştır ama tabii, tarafların iradesi doğrultusunda uzatılması mümkündür.

Komisyonun yüksek takdirlerine...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız var mı? Yok.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Yapılan görüşmeler çerçevesinde, esas komisyona görüş bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyoruz: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin 5'inci sırasına geçiyoruz.

Sırada, 348 esas numaralı, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükûmeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Bakanlık Temsilcimizden yine bir kısa değerlendirme alalım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu Suudi Arabistan'la da 2009 Şubat ayında imzalanmış Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşması da diğer birçok ülkeyle yaptığımız benzer anlaşmalardandır. Burada da temel amaçlar, iki ülkenin bölgesel ve uluslararası toplantılarda pozisyonlarını koordine etmesi, program değişiminde bulunması, uzman teatisinde bulunması, gençlik ve spor alanıyla ilgili yayınların, belgelerin karşılıklı olarak paylaşılması. Kendi ülkelerinde düzenlenen bu alandaki faaliyetlere karşılıklı olarak davetlerde bulunulmasıdır. Seminerler, gençlik haftaları düzenlenmesi gibi çeşitli etkinlikler öngörmektedir. İki ülke arasındaki ilişkilere katkı sağlayacak, gençliklerini birbirlerine yakınlatacak bir anlaşma olarak görülebilir. Komisyonun yüksek takdirlerine maruzdur.

BAŞKAN – Diğer kurum temsilcilerimizden bilgi vermek isteyen arkadaşlar var mı?

GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ – Özellikle Suudi Arabistan gibi, Lübnan gibi, İran gibi, işte sporda -İran'ı katmazsak- çok da ilerlemesi olmayan, Türkiye'den destek alma amaçlı birtakım çalışmalar var. Bu anlaşmalara giren ya da bizim proje olarak yürüttüğümüz birtakım çalışmalar var. Arzu edilirse, 9'uncu maddede, İran'la yapılan noktada konuşabiliriz. Yani hepsini ayrı ayrı değil de genel bir çalışmamız var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 9'uncu maddede...

Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Komisyon üyesi arkadaşarımdan bu maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen arkadaşımız var mı?

Sayın Önal, buyurun efendim.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlarken, dün Hakkâri’de menfur bir saldırıda şehit olan evlatlarımıza Cenabıallah’tan rahmet, hem milletimize hem de ailelerine sabrı cemil niyaz ediyorum.

Dün yüce Meclis çatısı altında da ifade ettiğim gibi, her bir karışı şehitlerimizin kanıyla sulanan, ecdadımızdan bize miras kalan bu aziz vatan topraklarına ve şanlı, ay yıldızlı bayrağımıza sevdalı her bir ferdin bugünlerde tek bir vücut hâlinde teröre karşı durmasını temenni ediyorum ki Komisyonumuzdaki arkadaşlarımızın da bu konudaki hassasiyetleri ve duyarlılıkları açıktır. Onlara da ben teşekkür ediyorum bu vesileyle.

Değerli arkadaşlar, spor da sanatsal faaliyetler gibi evrenselidir. Sporun dili, dini, ırkı yoktur; gençlerin ruhen ve bedenen sağlıklı yetişmeleri için bir araçtır. Gençlerine yatırım yapmayan ülkelerin tabii ki gelecekleri de pek parlak olmayacaktır.

“Fair Play” çerçevesinde, amacına uygun yapıldığı takdirde kardeşlik ve dostluk duygularının artmasına ve kaynaşmaya da vesile olduğu bir gerçektir.

Türkiye’nin de bu kanun tasarısı çerçevesinde anlaşma yapılan bu ülkelerle, gerek bu maddedeki Suudi Arabistan olsun gerek 6’ncı maddedeki Lübnan Cumhuriyeti olsun gerekse 9’uncu maddedeki İran İslam Cumhuriyeti olsun ve daha sonraki süreçlerde başka ülkeler de olabilir, tüm bu sportif faaliyetlerin hem iletişim açısından hem ülkelerin gençlerinin birbirlerini tanıması, kaynaşması açısından fayda sağlayacağını mülâhaza ederek bu kanun tasarısını olumlu bulduğumu ifade etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Önal.

Söz sırası Sayın Coşkun’da.

Buyurun efendim.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Herkesin ifade ettiği gibi, dün yaşadığımız elem verici ve bugün ülkemizin üzerinde bir karabulut gibi dolaşan, milletimizin gözyaşlarına sebep olan bu vahim terörün bir an önce bitmesini isterken şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

Tabii, milletimiz bizden gerçekten çözüm bekliyor. Meclisi millet adına temsil eden vekiller olarak herkesin gözü inanın bizde. Bu Komisyon bugün bunun güzel bir örneğini veriyor. Sayın

Başkanım, sizin de ifade ettiğiniz gibi, ortak noktalarımız belki önümüzdeki maddelerin hepimiz açısından önemli olduğunu ifade etmesi yönüyle olabilir ama ben ismine de yakışır Millî Eğitim Komisyonunun bu vakarlı duruşunu, inşallah Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bütün parti gruplarımızla göstereceğimize ve aziz milletimizin beklediği yeni bir, sivil bir anayasanın hayata geçmesiyle bu terör belasına ve Türkiye üzerinde gözü olanlara, iç ve dış tahrikçilere en önemli dersin verilmesi anlamına geleceğini düşünüyorum. Bu anlamda yapılacak çalışmalarda, Millî Eğitim Komisyonunun gerçekten örnek bir komisyon çalışmasıyla, sadece yurt içinde değil yurt dışında da - önümüzdeki maddelerde olduğu gibi- bunu göstereceğimize inanıyorum.

Suudi Arabistan gibi kendi içine kapalı, dünyaya kapalı bir ülkede bu faaliyetlerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Sadece bir dini bir vecibe için gittiğimiz bu ülkeye, biz sportif alanlarda, sosyal faaliyetlerde de olmayı arzu ederiz ki bu açılımlar da geliyor. Artık Türkiye sadece kendisine değil, dünyanın neresinde olursa olsun, hangi anlamda ve hangi alanda bir ihtiyaç varsa adımlar atmakta, bu da bizi gururlandırmaktadır.

Bu tasarıya bu anlamda olumlu destek vereceğimizi ve hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Coşkun.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Yapılan görüşmeler çerçevesinde, esas komisyona görüş bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin 6'ncı sırasına geçiyoruz.

6'ncı sırada, (1/362) esas numaralı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Programının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Tasarıyla ilgili Dışişleri Bakanlığı Temsilcimizin bir değerlendirmesini alıyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Lübnan'la 2009 Nisan ayında imzalanan bu iş birliği programı da, gençlik ve spor alanındaki iş birliği programı da yine bir önceki gündem maddesindeki İran'la yapılan anlaşmaya benzer hükümler içermekte. Gençlik alanında uzman teatisi, etkinliklere karşılık katılım, davet, gençlik, spor alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da dâhil kurumlar arası iş birliği, bilgi değişimi gibi hükümler içermektedir.

Bu anlaşmanın, değerli Komisyon üyelerinin de önceki müdahalelerinde belirttikleri gibi, bu ülkelerle bu çerçevede, bu program için Lübnan'la da gençlik alanındaki ilişkilerimizi, temaslarımızın artmasına yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Komisyonun yüksek takdirlerine maruzdur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili söz almak isteyen değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımla isimlerini alalım önce.

Buyurun Sayın Yeniçeri.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii bu ilişkileri -sportif ilişkiler, eğitim ilişkileri, üniversite kurma, yerleşke açma, kültür ve sanat faaliyetleri- yalnızca kültürden, sanattan ya da ilişki kurmaktan ibaret faaliyetler olarak görmemek lazım. Ta 1971 yıllarında Amerika Birleşik Devletlerinin CIA Direktörlerinden Richard Helms “Biz bir ülkeye mal satmadan önce kavram satarız.” diyor ve bir ülkenin değerlerini taşımanın, o ülkenin siyasetini taşımadan daha etkili sonuçları olduğu ortaya konuluyor. Bunun için de bir doğrudan güvenlik stratejileri vardır, bir de dolaylı güvenlik stratejileri vardır. Bir ülkenin yaşam biçimini, hayat tarzını, dünyaya bakış açısını aktarmak suretiyle o ülkenin güvenliğini dolaylı olarak artırmak olarak ifade edilecek bir strateji.

Şimdi, Lübnan ve Lübnan’la yapılan anlaşmalar veya diğer ülkelerle yapılan anlaşmalar, aslında Türkiye’nin hinterlandına yeniden dönme, yeniden sorgulama, envanterli bir gözden geçirme faaliyetidir, bunun ötesinde bir şeydir.

Demir çok değerli arkadaşım tarih konusunda bir şey söyledi, ona bir şerh de düşsün diye ifade edeceğim. Şimdi, öncelikle şunu söyleyeyim: İletişim, manaları ortak kılma faaliyetidir, sürecidir ilişki, fikir, ahlak ve değer alışverişleri yaparak toplumlar arasındaki ortak paydalar yaratılır. Ne kadar çok diliniz giderse, ne kadar çok atasözünüz giderse, ne kadar söyleminiz giderse, ne kadar kıyafetiniz giderse, ne kadar çok değerleriniz akarsa o kadar çok ortak paydayı da üretmiş olursunuz. Bunun son derece faydalı bir şey olduğunun altını çiziyim ben.

Sonra başka bir şey... Sayın Uçma’ydı galiba, dedi ki: “Tarih ibret almak için vardır.” Tarih ibret almaktan öte bir anlamdır. Hepimiz aslında birer tarihî muhassalayız. Yani elbette ibret de alacağız ama tarih yaşamak için vardır. Biz bir birikimin üzerindeyiz. İşte, son zamanlarda bir tuhaf yenilikler çıktı; globalleşme, küreselleşme. Yani kendinden uzaklaşma ve kendini inkâr etme anlamına gelmiyor bu. Bu, devam etmek, devam ederek gelişmek, gelişerek devam etmek anlamına geliyor. O zaman yabancılaşmazsınız, o zaman yoldan çıkmazsınız ve dolayısıyla, biz, o devamlılığın üzerine ilave ettiklerimizle devamlılığı ileriye taşıyacak bir süreci yaratabilsek, hiç kuşkunuz olmasın ki o zaman topluma en büyük katkıyı sağlamış oluruz. Yoksa, hep sıfırdan başlayan toplumlar sıfıra müncer olurlar.

Bu vesileyle, Lübnan'la yapılan, diğer ülkelerle de yapılacak bütün anlaşmaların bu bağlamda değerlendirilmesinin son derece faydalı olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum.

Ha, bir de bir şerhi söyleyeyim: Bugün nasıl ki bu kadar güzel faaliyetleri destekliyorsak, yarın ülkenin aleyhine gördüğümüz şeylerde de bunların aleyhinde aynı şekilde konuşmaktan geri durmayacağız. Onun için de kavga çıkarmayın. Yani onu özellikle başında söylüyorum. O zaman gelirse, baktık ki memleketin aleyhine bir durum zuhur ediyor, o zaman “Biz bunları anlamaya çalışmalıyız.” diye düşünmeniz lazım. Yargılamaya çalışmaktan vazgeçmek gerekiyor. Bunun da özellikle altını çizmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yeniçeri.

Sırada Sayın Atalay.

Buyurun efendim.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, acılı ailelerine başsağlığı, sabrı cemil niyaz ediyorum.

Değerli Başkan, kıymetli arkadaşlarımız; biz gerçekten Fırat'ın kenarında kurt tarafından aşırılan kuzunun sorumluluğunu üstlenmiş bir topluluğunuz milletvekilleri olarak, Meclis olarak. Belki Komisyonumuzun birinci derecede problemi değil ama milletvekilli ve bu memleketin vatandaşı olarak birinci problemimiz bu terör problemi. Umut ediyorum ki bu dönemde daha kalıcı birtakım temeller atarız. Özellikle bu anayasa yapma sürecinde aklımızı başımıza devşirir, vicdanımızı önümüze koyar ve bu topraklarda yaşayan acıları daha aza indirmek için elimizden geleni yapar, böylece hayırla yâd edilmiş oluruz gelecekte.

Tabii, bu görüşmekte olduğumuz konular esas itibarıyla gençlik ve kültürü ilgilendiren bir konu. Ondan önce bizim sorgulamamız gereken bir konu, gençliğimiz kültürümüzü ne kadar taşıyor ya da biz kültürümüzü gençliğimize ne kadar aktarabildik? Malumunuz, ülkemiz uzun yıllar bu kültür problemini çok da kale almadı gibime geliyor. Yani “Bugün, bu memleketin geçmişte binlerce yıl boyunca inşa edilmiş değerlerini gençlerimizde görebiliyor muyuz?” diye bir soru sorduğumuzda, herhâlde bu konuda çok iç açıcı bir cevap alamayacağız gibime geliyor. Dolayısıyla gençlerimizi eğitim için, kültür için, spor için bir ülkeden başka bir ülkeye gönderirken bu gençlerin bizi ne kadar temsil ettiğini de bu Komisyon ya da Millet Meclisi olarak sorgulamak zorundayız.

Ben bu konuda, mesela Gazi Eğitim Fakültesinin iki yıl önce yapmış olduğu bir ankete baktığımda, lise çağındaki gençlerimizin yüzde 47'sinin alkol kullandığını görünce, bu gençliğin çok da gelecek vadetmediğini rahatlıkla görebiliriz. Dolayısıyla bu topraklardaki değerlerimizi mutlaka gençlerimize yansıtmalı ve gençlik bizi kültürel, zihinsel, bedensel, ruhsal olarak temsil edebilecek bir

kıvama gelmek zorundadır. Benim gençliğimiz için gördüğüm en büyük zaruret bu olduğuna inanıyorum. Dolayısıyla bunu yapmadığımız sürece, bizim, ne Sokullu Mehmet Paşa köprüsüne sahip çıkacak, gelecekte sahip çıkacak yöneticiler yetiştirebileceğiz ne de Osmanlı hinterlandı içerisinde kalan mirasımıza sahip çıkacak, arşivlerimizi gün yüzüne çıkaracak, bizi gerçekten öteki kültürlerle, öteki topluluklara gerçeğiyle, doğrusuyla tanıtacak bir gençliğimizin olacağını pek düşünemiyorum.

Tabii, ülkeler arasında bu gidiş gelişler gerçekten son derece önemli. Çünkü insanlar, özellikle yabancı kültürler, o kültürlerin sahibi insanlar, Orta Çağ'da olduğu gibi modern çağda da aynısını yaptılar. Birbirlerini savaş ortamlarında, çatışma ortamlarında tanıdılar, böyle tanıştılar. Dolayısıyla birbirleri hakkındaki algıları hep olumsuz oldu. Öyleyse, savaştan önce birbirlerini tanımalarına imkân vermek lazım. İnsanlar gerçekten aynı biyolojik kökeni paylaşmışlığın, aynı tarihe sahip olmanın, birçok yerde aynı dini, manevi, moral değerlere sahip olmanın bir realite olduğunu gördükleri zaman birbirlerini daha iyi anlarlar, birbirleriyle daha iyi tanışırlar.

Biraz havayı dağıtmak için fıkra kabilinden bir şey anlatmama müsaade edin. Bizim 80 öncesi Kars ile Erzurum arasında bir ihtilaf vardı. Erzurumlu bir kadın kocasına demiş ki “Ya, bu Karlılar neye benziyor, kime benziyor? Bana bir Karlı gösterir misin bir gün.” Bir gün bir Karlı göstermiş. Kadın bakınca mahallî şiveyle “viş” demiş. “Onlar da hep bize benziyorlar.” İnsanlar, esas itibarıyla her açıdan birbirlerine benziyorlar ama birbirlerine benzediklerini anlamak için birbirlerini görmeleri lazım, konuşmak, tanışmak lazım. Bu etkinlikler bunlar için önemli.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Ülkemiz gerçekten farklı spor dallarına ait son derece zengin imkânlarla sahip. Yani dağımız var, karımız var, kışımız var, ovamız var, denizimiz var. Dolayısıyla spor etkinlik alanlarını ve çeşitlerini olabildiğince zenginleştirmek gerekir diye düşünüyorum. Mesela Suudi Arabistan'dan, Lübnan'dan, İran'dan, Afrika'dan özellikle kış mevsimlerinde kayak sporları, kış sporlarına dönük imkânlar bizim memlekette. Oradaki gençleri rahatlıkla kış sporları için kendi memleketimize getirebiliriz, bu imkânlarımız var. Dolayısıyla spora daha fazla yatırım yapmanın da gereğine inanıyorum.

Bu vesileyle heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Atalay.

Söz sırası Sayın Ökten'de.

Buyurun efendim.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; önce şunu özellikle belirtmek istiyorum: Dün hepimizin gerçekten yüreği yandı ama şunu sormak istiyorum: 1 askerimizin şehit olmasıyla 24 askerimizin şehit olması arasında hiçbir fark yok. Bu, Türkiye'nin kendi iç bünyesi içerisindeki hayati bir yaranın... Ben eminim ki 24'üncü Dönem

milletvekillerinin, bütün milletvekillerinin itidalle, sağduyuyla hareket ederek bu problemin çözümü için tarihe bir not düşeceklerine eminim. En azından böyle bir umudum var benim. Bu benim ilk dönem milletvekilliyim ama böyle bir umudum var. Allah'tan da bunun gerçekleşmesi için dua ediyorum.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükûmeti arasındaki bu iş birliği programı 23 Haziran 1959 tarihinde imzalanmış. Ben uzun yıllarımı, özellikle ilk gençlik yıllarımı Orta Doğu'da yaşamış bir insan olarak, Lübnan'ın parçalanmadan önceki, iç savaşından önceki hâlini de bilen bir insan olarak, savaştan sonra ne hâle geldiğini de bizzat gören ve yaşayan bir insan olarak, toplumlar içerisindeki iç savaşların o kültürleri, sahip oldukları kültürleri ve değerleri ne hâle getirdiğini, insanın dışında ne hâle getirdiğini birebir bilen bir insanım. Bu noktada, Lübnan'la imzalanmış, 59 yılında imzalanmış bu kültürel iş birliği anlaşmasının bugüne kadar ne kadar sağlıklı işlediği hakkında çok fazla bilgim yok ama şunu çok iyi biliyorum ki 1970'den sonra Orta Doğu'da görevlendirilen, kültürel iş birliğini geliştirme anlamında görevlendirilen kültür ataşelerinin bu noktada çok cansiperane çalıştıklarını biliyorum, yalnız Lübnan'da değil.

Şuna da çok eminim ki özellikle Orta Doğu'da Türk kültürü ile teşriki mesai içerisinde olmak dahi bir şeref. Buna inanın, birebir yaşayan bir insan olarak söylüyorum ve Türk kültürünü haiz olmuş insanlardan bilgi alışverişinde bulunmak ve o insanların gençleri eğitmesi, yine Orta Doğu'daki kültür için çok önemli bir şey. Ben, arkadaşımızın gençlerle ilgili... Çok umutsuz konuştunuz Türkiye'de yaşayan gençlerimizle ilgili. Ben buna ne yazık ki katılmıyorum. Yirmi beş yıldır sivil toplum kuruluşlarında çalışan ve Türkiye'deki korunmaya muhtaç gençlerle de ilgili çalışma yapan bir eğitimci olarak, bir anne olarak yine buna katılmıyorum. Olabilir, alkolle ilgili gençlerimizin geçmiş yıllardan bugüne gelinceye kadar düzeylerinde bir artma söz konusu olabilir ama şunu çok açık, net söylüyorum ki, şimdiki gençler geçmişleriyle ilgili bilgiye sahip olan gençler, araştıran gençler, köklerini ve nereden geldiğini araştıran ve bu köklerle ve bu değerlerle, bu sahip oldukları özelliklerle özellikle biraz önce Beyefendi'nin söylediği gibi -globalleşmeye ben de katılmıyorum hakikaten- çok büyük bir köy olan dünya diyorum ben, bu dünyada Türk olarak varlık gösterebilmek için sürekli kendilerini geliştiriyorlar, sürekli geçmişte yapılmış hataları gençler olarak gelecekte yapmamak için çaba sarf ediyorlar, sorguluyorlar. İşte bu gençler için bir geçiş dönemi. Bu dönem içerisinde psikolojik anlamda hakikaten zorlandıkları zamanlar var ama ben eminim ki, onlar gerçek anlamda yani DNA'larındaki değerlere sahip çıkarak Türkiye'de -çünkü çok genç bir nüfusa sahibiz biz- yalnız Türkiye'de değil dünyada da çok önemli işler yapacaklar.

Bu anlamda, Lübnan'la ilgili gençlik ve spor alanındaki iş birliği programı benim için çok önemli. Çünkü, aynı zamanda, Türkiye'den Lübnan'a gidecek olan gençlerimiz de şunu görecekler ki,

savaş yaşamış toplumların kendilerini kalkındırabilmek adına yapmış oldukları çabanın ne kadar uzun sürede gerçekleştiği ve bu iç savaşın o toplumlar için toplumları geri bırakma noktasında, en az elli ve en çok yüz yıl geri bırakma noktasında ne kadar önemli olduğunu ve savaşmadan kültürler arasında geçiş yaparak, kültürler arasında çalışmalar yaparak da siz kendinizde olan değerlerinizi karşı tarafa entegre edebilirsiniz, karşı tarafa kabul ettirebilirsiniz. Bu hakikati de bizim gençlerimizin görmesi noktasında bu karşılıklı iş birliği programını yürekten destekliyorum.

Çalışma arkadaşlarımıza da gerçekten çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Ökten’e teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin 7’nci sırasına geçiyoruz.

7’nci sırada, (1/401) esas numaralı, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Oman Sultanlığı Hükûmeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı’na geçiyoruz.

Burada, yalnız Dışişleri temsilciliğimizden özellikle bir hususu açıklamasını istiyoruz: Metinde “Oman Sultanlığı” geçiyor. Bu ikililiğin kanunlarımızda da var olduğunu görüyoruz. Bazı kanunlarda, mesela 5937, 5938 Sayılı Kanunlarda “Umman Sultanlığı” geçiyor ancak 5210’da, 5417, 5642 sayılı kanunlarda da “Oman Sultanlığı” diye geçiyor. Buradaki bu ikililiği kaldırmamız ve doğrusunu da bizim çıkaracağımız kanun metnine koymamız gerekiyor.

Bu konuda Dışişleri Bakanlığımız ne diyor?

Benim şahsi kanaatimi sorarsanız, ben “Umman” olması gerekir diye düşünüyorum.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – “Oman” İngilizce yazılışı.

BAŞKAN – Bizim Türkçe yazmamız gerekiyor Millî Eğitim ve Kültür Komisyonu olarak.

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, bu müdahaleniz için teşekkürler. Burada bir ikilik olduğu, sizin de isabetle belirttiğiniz gibi, bir gerçek fakat bizim Bakanlık sisteminde ve bizim kendi mevzuatımızda ve dolayısıyla devletimizin mevzuatında da daha yaygın olan kullanım Oman terimi. Ben, tabii burada bunun tam olarak neden kaynaklandığını izah edecek durumda değilim ama eğer uygun görürseniz ben bunu Siyasi Dairesinin bilgisine sunup Bakanlığımızın bu sizin dile getirdiğiniz endişeleri ve dilekleri onların bilgisine sunup bir düzeltme gerekiyorsa, bundan sonra standart bir kullanım ve benim de bildiğim kadarıyla tarihsel olarak bizim

“Umman” olarak tabir ettiğimiz bir bölge, bir ülke. Oman, bazı değerli komisyon üyelerinin de belirttiği gibi aslında İngilizcedeki ifade fakat bize o şekilde yerleşmiş, ben onu açıklığa kavuşturulması için Bakanlığımız nezdinde bir girişim başlatabilirim. Onun dışında, bu konuda maalesef söyleyecek fazla bir şeyim yok.

Çok kısaca, anlaşmanın, Nisan 2010 tarihinde imzalanan anlaşmanın yine diğer benzer birçok ülkeyle akdedilmiş arşivler arasındaki iş birliği anlaşması gibi olduğunu belirtmek istiyorum. Bu çerçevede, iş birliği geliştirmesi, heyet teatisi, belge ve tecrübe paylaşması gibi unsurlar içeriyor fakat ben burada sözü Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünün temsilcisine bırakmak istiyorum, kendisi Komisyonumuza ilave bir takdimde bulunabilecektir.

BAŞKAN – Buyurun.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, öncelikle şahsınızda bütün komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum. Milletimizin başı sağ olsun diyor, şehitlerimize de rahmet diyorum.

Vaktinizi fazla almadan birkaç cümle izah etmek istiyorum. Malum, bugün Türkiye olarak elimizdeki arşiv zenginliği sadece ülkemizin değil Balkanlar, Orta Doğu, Afrika, Akdeniz ülkeleri olmak üzere, bugün bağımsız devlet kurmuş 40 civarında ülkenin millî tarihinin yazılmasında da son derece önemli. Bu açıdan, izlediğimiz politika öncelikle Osmanlı Hinterlandındaki bağımsız devletler olmak üzere pek çok ülkeyle bu tip standart anlaşmalar yaparak, biz, bölge ve dünya tarihinin daha sağlıklı, daha objektif yazılmasına önemli bir katkı sağlamak gibi bir politikamız var.

Diğer taraftan, tarihî ve kültürel zenginliğimizi de bütün dünyaya tanıtmaya amacıyla bu tip protokoller yapıyoruz. Şu ana kadar 35 ülkeyle benzer protokol yaptık.

Bu çerçevede, belge fotokopilerinin karşılıklı teatisi, uzman değişimi ve bu uzman değişimi kapsamında arşivcilik alanında tasnif, restorasyon, otomasyon gibi pek çok alan olduğu gibi, Kosova, Libya, Bosna-Hersek gibi pek çok yerde de Osmanlıca kurslar da açıyoruz. Buna da giderek çevre ülkelerde yoğun bir talep var. Bunun da altını çizmek istiyorum. En çok yaptığımız işlerden birisi, Osmanlı dönemiyle ilgili ortak belge sergileri ve ortak yayınlardır ilgili ülkelerle, iki dilli, Türkçe-Arapça, Türkçe-Arnavutça, Türkçe-Boşnakça gibi pek çok alanda ikili yayınlar yapıyoruz. Bu konuda, özellikle Dışişleri Bakanlığımız TİKA ve üniversitelerde koordineli ve iş birliğiyle faaliyetler yürütüyoruz.

Bir konuyu daha arz ederim arşiv konusu ilk defa gündeme geldiği için -çok özür diliyorum- bilimsel araştırmalarda izlediğimiz bir açıklık politikası var. Bugün izlediğimiz politika Avrupa Birliği standartlarında bir politikadır. İnternet üzerinden bütün katalogları hızla bütün dünyaya yayıyoruz. Bu açıklık politikasının bize getirdiği en önemli avantaj, bugün 90 farklı ülkeden ülkemize araştırmacı

gelmektedir, özellikle Osmanlı dönemi için, Türkiye Cumhuriyetiyle ilgili araştırma daha az, bir de Türkiye Cumhuriyetinde yeni bir arşiv oluşuyor.

Bunu da arz etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Tasarının geneli üzerinde söz almak isteyen değerli komisyon üyesi arkadaşlarımızın isimlerini alıyoruz:

Sayın Özdağ, Sayın Bozkurt, Sayın Uçma.

Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, çok değerli üyeler; arşivler bir milletin kimyasını, kimliğini ve kişiliğini gösterir; aynı zamanda, turnusol kâğıdı vazifesi görür. Sadece bu anlaşmayla ilgili değil Osmanlı Hinterlandı içerisinde bulunan tüm devletlerle ilgili yapılacak anlaşmaları biz Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak desteklemek mecburiyetindeyiz. Bu bir insani vazifemiz ve tarihsel bir vazifemiz. Ama eğer biz bölgemizde küresel ve bölgesel bir güç olacaksak sadece bu arşivleri muhafaza etmek değil bu arşivlerde ne olduğunu da bilmek mecburiyetindeyiz. Bunun için de geçmişte, rejim değişikliği esnasında, Osmanlı yıkıldıktan sonra... Bizde devletler süreklilik arz eder, belki zaman zaman parçalanmalar olabilir, yıkılmalar olabilir ama milletimiz bütünlük içerisinde devam eder. Ama bu arşivler Osmanlıca yazılmıştır, bu arşivler Arapça yazılmıştır, Farsça yazılmıştır genellikle ve zaman zaman kısmen de Kürtçe yazılmıştır. Şimdi, bu arşivleri de bilebilmek için, Türkiye’de rejim artık yerine oturmuştur, çekinmeden, Arapçadan çekinmeden, Kürtçeden çekinmeden, Osmanlıcadan çekinmeden, Farsçadan çekinmeden, onları da seçmeli ders olarak koyabilmeliyiz ki, biz sadece tarihçilerin, siyaset bilimcilerinin bu arşivlerde ne olduğunu anlamalarını istemeyelim, milletimizin tamamı bu arşivlerde ne olduğunu görsün ve araştırınsınlar. Zaten rejim değişikliği esnasında, Türkiye... Bu da tabiidir, bütün rejim değişikliklerinde yeni kurulan devletler veya yeni rejimler geçmişini kısmen unutturmak isterler, unutturmuşlardır da doğaldır ama artık Türkiye rayına oturmaya başlamıştır. Şimdi, biz bu arşivlerin neler olduğunu, nelerden müteşekkil olduğunu bilmek mecburiyetindeyiz ve arşivlerimizin çoğunu zaten Bulgaristan’a sattık, vagonlarla sattık. Bir kısmını, zaman zaman ceberut dönemler içerisinde, totaliter dönemler arasında veyahut da darbe dönemlerinde, cuntacıların darbe yaptıkları dönemler arasında “Acaba başımıza bir iş gelir mi?” diyerek bizim tarihî eserlerimizi, el yazması eserlerimizi de ya toprağa gömdük ya yaktık, çekindik, tutuklanmaktan çekindik, korktuk. Şimdi, artık korkularımızdan uzaklaşmaya başlıyoruz, demokratikleşiyoruz ve özgürleşiyoruz, ileri demokrasiyi yakalamak istiyoruz. Şimdi, artık bence bu

dilleri, Türkiye’de, hiç çekinmeden, tüm üniversitelerde hatta sosyal bilim liselerinde dahi seçmeli ders olarak koyabiliriz ve böylece Türkiye’de belki de toplumsal barışa da bir katkıda bulunabilir, tarihimizle barışır ve bizim atalarımız da bizi belki affederler diye düşünüyorum.

Tarihçiler dünyada beş büyük imparatorluk kurulduğunu söyler. Bunlardan bir tanesi Büyük Slav İmparatorluğu, Birisi Büyük Roma İmparatorluğu, üç tanesi bize aittir Büyük Hun İmparatorluğu, Selçuklular ve Osmanlılar olarak.

Osmanlı 1299’da kurulduğundan itibaren yıkılıncaya kadar her şeyini yazmıştır, şehzadelerinin deliliğinden ayyaş olmalarına kadar, çekinmeden –affedersiniz, affınıza sığınarak beyan ediyorum- homoseksüelliğine kadar yazmıştır, çekinmemişlerdir. O nedenle, geçmişteki atalarımızın çekinmeden her şeylerini yazdıklarını bizim de bilmemiz gerektiğini düşünüyorum. Eğer bugün arşivlerimiz olmasaydı, Ermeni sorununda başımızı ağrıtan, zaman zaman önümüze getiren ve bizden de taviz koparmak isteyen egemen güçlere karşı “Arşivleri açalım.” Demezdik hatta Ermenistan hâlâ arşivlerini açmıyor. O nedenle, bu arşivlerin bulunduğu her ülkeyle ikili anlaşmalar yapmak bizim tarihî ve insani görevimiz. Aynı zamanda da bu arşivlerde ne olduğunu bilmek için de biz bu dilleri de bilmek mecburiyetindeyiz. Bu, arşivlerde bilgi var, coğrafya var, tıp var, tarih var, bizim anlaşmalarımız var, stratejik zekalarımız ve dehalerimiz var. O nedenle, bu arşivleri bilelim, anlaşalım. Ben bu nedenle destekliyorum. Piri Reis Haritasını da bu arşivlerle öğrenebildik, dünyaya da medeniyetimizi gösterdik, biz sadece bir millet değildik bir kültürdük, aynı zamanda bir medeniyettik. O nedenle, bu arşivler bizim büyüklüğümüzün de teşhiri olacak.

Sayın Yeniçeri bir şeyler söyledi. Eleştiri kültürüne tahammüllü olmak gerekir. Son derecede önemlidir. Ben iktidar partisinin mensubu olarak güçlü muhalefetin güçlü iktidarı doğuracağını düşünüyorum çünkü güçlü muhalefet güçlü iktidar demektir. Demokrasi farklı fikirleri aynı çatı altında bir arada yaşatma sanatıdır ve uzlaşma sanatıdır. Demokrasi, farklılıkları zenginlik sayar. Demokrasi, farklılıklara tahammül sanatıdır. Bizim dinimiz İslam dini -ben Müslümanım- fikirde birlik istemez, itikatta birlik ister. O nedenle, biz farklı fikirlerden de istifade etmeyi, kendimiz adına bir erdemlilik olarak sayarız. Ama siyaset çatışma değil, siyaset bir yarışma ve siyaset anlaşabilme sanatıdır. Konuşacağız, tartışacağız, anlaşacağız. Geçmişte konuşamadığımız için Türkiye’de 5 bine yakın insanımız öldü 12 Eylül öncesinde, çatıştılar çünkü sağcılara bu roller biçildi, solculara bu roller biçildi, böyle bir rol verildi. Konuşamadığımız için, tartışamadığımız, dövüştüğümüz için... Ama biz gençler suçlu değildik. Ben de o dönemleri yaşadım, 12 Eylülü yaşadım, yedi yıl cezaevinde kaldım. Eğer bizim siyasetçilerimiz, entelektüellerimiz, bizim tarihçilerimiz, bizim askerlerimiz ve de bu ülkeyi yönetenler bu çocuklara, adları “delikanlı” olan yani kanları deli deli akan çocuklara konuşmayı, tartışmayı ve anlaşabilmeyi öğretseydiler dövüşmezdik ve Türkiye o talihsiz dönemleri yaşamazdı.

Onun için, biz burada konuşmaktan ve tartışmaktan hiç imtina etmiyoruz çünkü biz biliyoruz ki, farikayı hakikat müsademeyi efkârdan doğar. Fikirlerin çarpışmasından hakikat şimşeği doğacak. Onun için, muhalefetin bizi tenkit etmesinde veya gelecek olan, zaman zamanki tasarılarla ilgili eleştirilerinde de tahammüllü olacağımızı bilmesini isterim, kendisine de teşekkür ederim.

Saygılar sunuyor, bu kanun uygun olduğunu söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özdağ.

Söz sırası Sayın Bozkurt'ta.

Buyurun efendim.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Sayın Başkan, globalleşmeden söz edildi. Malum, küreselleşme diyoruz, biraz çok kötü olarak tasvir edildi ama faydalı olan yönlerini de unutmayalım. Eskiden bizim köyden ilçeye gittiğimiz zaman gurbet kabul edilirdi ama şimdi benim çocuklar Türkiye'nin değişik yerlerinde, devamlı telefonla görüşüyoruz. Cemil Meriç'in kızı Ümit Meriç Hanım Kolombiya'ya gitmiş, orada bir konferans vermişti, dönüşte, sohbet toplantısında şöyle bir şey söyledi: “Sanki dünyayı şöyle koltuğumun altına alıveresim geldi.” yani dünyanın ne kadar küçüldüğünü anlatmak bakımından “Sanki dünyayı koltuğumun altına alıveresim geldi.” diyordu.

Türk dünyasıyla ilişkilerimizde de -mesela Türki cumhuriyetlerle ilişkilerimizde- bunların bize ne kadar yakın olduğunu globalleşen dünya sayesinde görmüş olduk. Tabii globalleşme farklı anlamda kullanıyor da söyleyeceğinizi anlıyorum ben.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Cevap vermek istemiyorum ama kendinizi kaybetmeden nereye giderseniz gidin.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Çok doğru. Teşekkür ediyorum.

Tabii arşivcilik çok önemli. Topkapı Sarayı Kütüphanesi'nde bir Japon kızına rastladım, rulo hâlindeki bir Osmanlı belgesini inceliyordu. Dedim ki: “Okuyabiliyor musun?” Şöyle baştan bir okumasını istedim, bayağı bir bölüm okudu ve çok mutlu oldum yani bir Japon kızının bir Osmanlı belgesini okumasından ve bununla ilgili araştırma yapmasından çok mutlu oldum. Tabii ki, gerçekten arşivcilik önemli. Cezayir'le alakalı, Fas'la alakalı, Kuzey Afrika'daki bütün devletlerle alakalı arşivimizde çok zengin bilgiler var, aynı zamanda Umman'la da alakalı gerçekten Başbakanlık Osmanlı Arşivinde çok önemli bilgiler var. Ancak Sayın Hocamızın da ifade ettiği gibi bu arşivleri okuma noktasında yeterince duyarlı değiliz. Geçmişte, kısmen bahsedildi, hakikaten bu konudan biraz korktuk. Hatta daha önce, cumhuriyet öncesinde Osmanlıca yazılmış mezar taşlarını bile “Harf inkılabına aykırıdır.” diye kırmak isteyen insanlar çıktı, idareciler çıktı. Bu bakımdan, bu konuda biraz daha tarihimize saygılı olmak gerekiyor. Özellikle sanat tarihi dergilerinde şunu ben çokça görüyorum: Çok sayıda kitabe yanlışları var, kitabeyi okuyamıyor. Mesela bir çeşme, çeşmenin kitabesini, bir tarihî

eserin kitabesini, gençlerimiz sanat tarihi çalışması yapıyor, sanat tarihi çalışması yaparken bunu okuyamıyor ve şunu ifade edeyim, rahmetli oldu Hüsamettin Aksu diye bir arkadaşımız, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesindeydi, kendisi Marmara Üniversitesi Sanat Tarihi bölümüne Osmanlıca dersine gidiyordu, oradaki hocaların en çok hor gördüğü ders olarak kabul ediyor yani hor gördüğü bir ders olduğunu ifade ediyordu. Aslında en büyük hatalarımızdan bir tanesi de maalesef bu. O bakımdan, arşivciliğe daha fazla önem vermemiz, özellikle de -sizin ifadenizle söyleyelim- bu Umman Sultanlığı'yla alakalı arşivlerimize, iki devlet arasındaki iş birliğine son derece yararlı olacağına ben de inanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bozkurt.

Söz sırası Sayın Uçma' da.

Buyurun efendim.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Önce, Balkanların kimi eserlerini ebedileştiren tabloların sahibi Değerli Gürkan'a teşekkür etmek istiyordum ama galiba yok, gitti, olsun, iletiriz kendisine.

Üstadım, Sevgili Yeniçeri, tarih okumaları çok zordur yani tarihi galipler kendi süzgeçlerinden geçirerek yazarlar, mağluplar da sürekli itiraz edip leke atarlar. Dolayısıyla, satır aralarını okumadığınız zaman tarih objektif hâle sokmanız çok zordur, en sübjektif alandır tarih. Onun için, tarih yazıcılığı ve tarih okumaları başlı başına bir medeniyet projesidir hakikaten.

Sevgili Başkanım, benim sık sık taleplerim olacak yani onları tavsiye mahiyetinde iletiriz, böyle tali komisyonlarda oluyor ama olsun, bir mahzuru yok.

BAŞKAN – Bütün görüşlerimiz komisyona iletilecek rapor hâlinde, hiç endişeniz olmasın.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Arkadaşlar, biz üç komisyonu temsil ediyoruz: Millî eğitim, kültür, gençlik ve spor. Üç boyutlu, insan hayatının tamamını ihata eden komisyondayız. Bu komisyona gerçekten katılmanız ve katılmamız bile büyük bir ayrıcalıktır çünkü ülkemizin, neslimizin, hepimizin geleceği bu üç unsur üzerinde olacaktır.

Osmanlı için “kayıt devleti” derler, onlara müteşekkirimiz, minnettarız. Tarih milletlerin ortak hafızasıdır Hocam. Adem'in iki çocuğundan biri diğerinden daha zeki değildir. O hâlde, Adem'in çocukları arasındaki yarışta, biz oradan da kardeşiz İbrahim'den de, baba bir anne ayrı kuzenleriz bu sövüp saydığımız Batılılarla, şunlarla, bunlarla, falan, dolayısıyla arkadaşlar, çok evrensel düşünmek zorundayız.

Ben -yardımcı ders kitaplarından bahsettiler- üç kutsal metnin yardımcı ders kitabı olarak, Kur'an'ın, İncil'in, Tevrat'ın okullarımızda okutulmasını istiyorum. Dolayısıyla, bunlar yardımcı ya da seçmeli.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – İslam'ın dışında her şey okutuluyor Allah'ın izniyle! Merak etmeyin.

İSMET UÇMA (İstanbul) – O zaman, biz bu gayretimize onu da katarız demek istiyorum.

Yalnız, fikirlere, arkadaşım söyledi, çok saygılı olacağız. Mesela, ben hepinizi gerçekten çok seviyorum, incitmekten çok korkarım.

Zatıalinize ebedileştirdiğiniz tablolar için teşekkür etmişim ama burada değildiniz.

Lübnan asıllı -Lübnan'da konuşmuştuk, Umman'ı konuşuyoruz- Hıristiyan ünlü düşünür Halil Cibran'ın bir sözü var arkadaşlar, tarihe adanmış bir söz, söz şöyle: "Nasıl bütün bir ağacın bilgisi olmadan dalın ucunda bir yaprak sararmaz ise topunuzun katkısı olmadan bir toplumda suç işlenemez." Dolayısıyla, bu olup bitenlerde şuna atmak, buna atmak... Zatıalinizi kastetmiyorum, genel bir değerlendirme yapıyorum...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sizi kutluyorum sorumluluğunuzu fark ettiğiniz için.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sağ olun, çok teşekkür ediyorum. Hepiniz öyle, arkadaşlarım çok değerli, çok kıymetli, Sayın Başkanım, hakikaten nasiyesinden fıskıran nurla burayı aydınlatıyor zaten, sağ olsun. Dolayısıyla, çok güzel çalışmalar yapacağımıza inanıyorum.

Ben gerek eğitim alanında gerek kültür alanında gerekse spor ve gençlik alanında envanterimizin ne olduğunu bilmek istiyorum. Bizim toplumlarımız envantersiz arkadaşlar.

Şimdi, arşivleri konuşuyoruz. Arşivlerden şu ya da bu gerekçelerle... Allah Özal'a rahmet etsin. İnanın arkadaşlar, hayatı hep masiyetle geçmiş olsaydı bile rahmetli Özal'ın bu hizmeti herhâlde günahlarının affına yeter artardı bile, çok değerli bir iş yaptı. Bir dönem reddi miras edilmesi konjonktürelidir, bunları tartışmayalım diyorum, hep önümüze bakalım.

Mesela, bizde siyakat yazılarını okuyan insan sayısı çok az. Osmanlı'nın şifre yazılarıdır bunlar. Ama üstadın da ifade ettiği gibi, her şeyi yazmıştır, kayıt devletidir, hiç gizlisi kalmamıştır.

Değerli arkadaşlar, bu itibarla, ben, demek ki, okullarımızda üç kutsal metnin seçmeli ders olmasını istiyorum -arkadaşlarımızla onu tartışırız- envanter istiyorum. Ben belediye başkanlarımızın herhangi birisinin oturduğu şehrin envanterine tam sahip olduğu kanaatinde değilim. Yönettiğiniz ülkenin hem tarihsel hem güncel envanterine sahip değilseniz sıkıntılar yaşarsınız.

Başkanım, bunları talep ettikten sonra...

Arkadaşlar, biz başkasından rahmet kıskanan Katolikler gibi olmayacağız. Katolikler Protestanlardan hep rahmet kıskanırlardı, onlara bir iyilik dokununca birbirlerinin üzerine şey yaparlardı.

Tarım toplumlarında gelişme çok zordu, sanayiyle bir atak yapıldı. Günümüzde, arkadaşlar, hakikaten öyle büyük bir tarih yapıyoruz ki, o kadar hızlı bir gelişim içindeyiz ki, bizim küçük tarihlerimiz bunların içinde çok küçük kalır. O itibarla, bu büyük tarihe hep destek vermek gerekir diye düşünüyorum.

Bir iki şey daha ifade ederek bitiriyorum arkadaşlar.

Üstat, yine -tabii üstada sık atıf yapacağız belli ki bundan böyle de- kavramlar üzerinde durdu, doğrudur. Ama arkadaşlar, unutmamak gerekir, galip medeniyet mağlup medeniyete kavram dayatır ve o kavramla konuşturur. Vardı kavramınız da başka topluluklar, medeniyetler konuşmadılar mı? Olur mu öyle şey? Peki, dört yüz yıldır medeniyet bileşkesinden kopuğuz. Dört yüz yıl önce kimin kavramını kullanıyordu dünya? Evet, Sevgili Yeniçeri...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sizin kavramlarınızı.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Hayır, bu medeniyetin yani bizim medeniyetimizin kavramlarını kullanıyordu. O zaman ne yapacağız? Medeniyet bileşkesinde ağırlık teşkil edip kavramlarımızın başka yerlerde konuşulmasına sebebiyet vereceğiz yoksa bunlar hakikaten hamasetle -sizi tenzih ederim, genel tespit- olabilecek şeyler değil.

Efendim “İçte ve dışta bir sürü düşmanlar...”

Arkadaşlar, hiç kimse bize tepsi içinde bir şey takdim etmez yani bütün bunlar olacak ve ben sizi göreceğim.

Terör konusunda... Ben biteceğine inanıyorum çünkü biz şu akli artık kullanmaya başladık: Kardeşim, bir insan dağa niye çıkar? Ben senin dağa çıkış nedenlerini ortadan kaldıracam, sen buna rağmen, herhangi bir şey yapıyorsan saldırmazlık örfünü bozmuşsun demektir, seninle savaşıcam.

Bakınız, saldırmazlık örfünü bozan taraf harbidir arkadaşlar. Bu toplumun bir örfü var. Biz değiliz başlatan taraf, değil mi? Bu itibarla, bunları da öyle düşünmek gerekir diye düşünüyorum arkadaşlar.

Dolayısıyla, medeniyet bileşkemizi yükselttikçe arkadaşlar, biz de Adem'in diğer çocukları gibi öne geçeceğiz ve buna bizim tarihî hinterlandımız... Yani Türkiye şunları yapmak zorunda arkadaşlar, katılır mısınız katılmaz mısınız bilemem ama...

Başkanım, hep bu tespitleri yapmak istiyorum ki, önümüze başka tespitler de gelsin tartışalım.

Türkiye; bir, tarihiyle barışmak zorunda; iki, coğrafyasıyla barışmak zorunda.

Böyle küçücük yerler... Biz kimsenin yerini işgal etmek istemiyoruz ama nüfuz alanı olarak buralara vereceğimiz çok şey var ve bizim çok rüçhan hakkımız var yani biz diğer vakıfları verelim, tamam ama biz vakıf olarak... İbni Batuta'ya falan bakın. Türkiye'de vakıf olmayan yer yok kardeşim. Orta Doğu'da, Kafkasya'da vakıf olmayan... Bunlara sahip çıkacağız inşallah.

Birinci madde olarak ne söylemiştik, demiştik ki: Tarihiyle barışacak. İki, coğrafyasıyla barışacak. Böyle indirgemeci, sınırlı ve sınırları çizilmiş şeyde akli kalmayacak, bu sınırlara riayet edeceğiz ama aklımız hinterlandımızda olacak. Başka ne yapacak? Değerleriyle barışacak. Değerleriyle barıştığı zaman gençlerimize ve milletimize ait ne eksilti varsa tamamı gitmiş olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, vaktinizi çok aldım, bir daha da söz almayacağım, kusura bakmayın arkadaşlar, teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Uçma.

Değerli arkadaşlarım, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır. Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin 8'inci sırasına geçiyoruz.

(1/416) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükûmeti Arasında Bilim ve Eğitim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı'na geçiyoruz.

Bakanlık temsilcimizden bir kısa değerlendirme bekliyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; Suudi Arabistan'da 10 Mart 2010 tarihinde imzalanan Bilim ve Eğitim Alanlarındaki İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı, iki ülke arasında araştırmacıların, öğretim üyelerinin değişimi, bilimsel, eğitsel heyetlerin karşılıklı ziyaretleri, ilgili kuruluşlar, bilimsel araştırma kuruluşları arasında ilişkilerin artırılması gibi unsurlar içermektedir. Mutabakat Zaptı'nda özellikle teknik, tıbbi ve teknoloji alanlarındaki yüksek öğretim kurumları arasında ilişkinin teşvik edilmesi istenmekte, hedeflenmektedir.

Onun dışında daha farklı unsurlar da yer almaktadır. Örneğin, karşılıklı olarak yükseköğretim kurumlarında dersler, seminerler düzenlenmesi, arşivler, el yazmaları, tarihî belgelere erişiminin kolaylaştırılması ve kopyalarının değişimi gibi, dil, edebiyat, karşılıklı olarak eserlerin iki ülkede öğretilmesi ve çevrilmesi gibi unsurlar içermektedir.

Komisyonun yüksek takdirlerine maruzdur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli komisyon üyesi arkadaşlarımdan söz almak isteyen var mı? Sayın Atalay, Sayın Yeniçeri.

Sayın Atalay, buyurun.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, biraz önce ben gençlerimiz yeterince kültürel donanıma sahip değildir derken, şunu kastettim: Fazla değil, beş yıl önceydi, Sultanahmet Camii'ne girdiğimde bir grup turist, başlarında bir rehber, rehber genç, üniversite mezunu bir delikanlımız, İngilizce Sultanahmet'in mimarisini anlatıyor turistlere. Ben de böyle yanlarında durmuş, kulak misafiri olmuşum. Padişah mahfilini, padişah haremi diye tanıtıyor. Tabii, turistin biri soruyor ki, "Bu padişah haremde padişah ne yapıyor?" mabedin içinde. O da işte "Cariyeleriyle bilmem ne yapıyor." diyor. O anda müdahale ettim ve turiste dedim ki, yani siz bir ülkeye gittiğiniz zaman, kendinize rehber olarak o ülkenin mimarisini, dinini, maddi-manevi bütün kıymet hükümlerini bilenlerden mi seçiyorsunuz, yoksa bilmeyenlerden mi? Derken, adam kovdu rehberini. Şimdi, bu ferdi bir olay değil, yani gençlerimiz kültürümüzü tanımıyorlar derken mimarimizi de tanımıyorlar, tarihimizi de tanımıyorlar. Niye tanımıyorlar? Çünkü dilimizi de bilmiyorlar. Bakın ben bilirkişi olarak bir keşif esnasında genç hâkimin "fevt" kelimesini, soy isim olarak, eski tapu kayıtları, Türkçeye, daha doğrusu Latinize edilmiş, işte "Mehmet'in fevtinden arazi falancalara intikal etmiş." deniyor. Bilirkişilere hâkime hanım, "Mehmet Fevti adında birini tanıyor musunuz?" diye soruyor. Şimdi, hocam gülüyoruz, ama bu bizim realitemiz. Tapu kayıtlarımızı okuyamayan hâkimlerimiz var. Dolayısıyla, sizin eğer geçmişiniz bilincinize dönüşecekse, o geçmişte ne olduğunu bilmemiz lazım. Biz de dâhil. Ben ilahiyatçiyim ama Osmanlı arşivlerine girmeye cesaret edemiyorum, çünkü o arşivlerin dilini rahatlıkla okuyamıyorum. Dolayısıyla, gerçekten ne kadar övünsek, azdır diyebileceğimiz devasa bir mirasımız var, kültürel mirasımız var ama bu kültürel mirasımızdan biz ne kadar yararlanabiliyoruz, ne kadarımız yararlanabiliyor sorusuna herhâlde olumlu bir cevap veremiyoruz. Yani bu konuda dil ile kültür arasındaki o vazgeçilmez, görmezlikten gelinemez ilişkiyi reddedecek, küçümseyecek hiçbir aklîselim elbette ki olamaz. Ama ne kadarı var bizde, sorusuna da hiçbirimiz olumlu bir cevap veremiyoruz. Bunu kastettim. Dolayısıyla arşivlerinden yararlanabilmemiz için, arşivlerimizi dünyaya açabilmemiz için, dünyada araştırmacıları buraya davet edebilmemiz için bizim okullarımıza seçmeli olarak mutlaka Osmanlıca dersini koymamız lazım. Bu bir zaruret. Artık, bugün bu toplumun hiçbir kesiminde hiçbir insan saltanat sistemine geri dönmek ya da saltanat sistemini arzulamak gibi bir durumda değildir. Dolayısıyla eski rejimi geri getirmek gibi bir bahaneyle bu arşivler kapalı tutulamaz uzun süre. Ben değerli hocamın arzusuna da katılıyorum. Yani biz neticede bütün insanlar aynı babanın, ananın çocuklarıysak bize özgü kültürel değerler olduğu gibi insanlığa özgü değerleri de bilmemiz lazım. Dolayısıyla dünyadaki kutsal metinlerin seçmeli ders

olarak okullarımızda okutulmasının ben zaruret olduğuna inanıyorum. Çok özür diliyorum, uzatmadan tek bir örnek vermek istiyorum. Avustralya’da 45 yaşında üniversite mezunu bir bayan mühendise “İslam hakkında ne biliyorsun?” diye soru sordum. İlk cevabı “Ben nefret ediyorum, İslamdan ve Yahudilikten.” “Niçin?” “Çünkü Müslümanlar Hazreti İsa’ya babasız çocuk, tırnak içinde, babasız çocuk, piç diyorlar -çok özür dilerim- bundan dolayı Müslümanlardan nefret ediyorum.” Hemen Meryem suresinin İngilizce meali vardı yanımda, kendisine okutunca, dedi ki, “Ya biz yıllarca Kilisede bunu böyle öğrendik. Kiliseler bize Müslümanların İsa’ya, Meryem’e böyle kötü, olumsuz, negatif anlamlar yüklediğini söylediler. Ben de sırf bundan dolayı sokakta, caddede her gördüğüm Müslümana böyle nefretle bakıyordum. “ Şimdi, bu çok önemli bir şey hocam. Yani dünya barışını sağlamak için de, birbirimizin kutsal metinlerinden birbirimizin haberinin olması lazım. O yüzden okullarımıza seçmeli de olsa böyle bir dersin konulması faydadan hâli değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Atalay.

Söz sırası Sayın Yeniçeri’de.

Buyurun Hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Uçma gitti, ama söyleyeceklerim biraz onunla ilgiliydi.

Şimdi, şunun altını özellikle çizmek lazım: Evet, doğru, Osmanlıcıyı hatta bazı bölümlerde zorunlu koymak da gerekir. Yani bir insanın hafızasıyla buluşması onu yabancılaşmadan kurtarmak için zorunlu bir süreçtir. Dolayısıyla kimsenin orada iddiası filan yok ama ben şunu söyleyeyim: Biz, biraz önce de ifade ettiğim gibi, anamız, babamız yoksa biz de yokuz. Biz bir muhasalayız ve mademki biz muhasalayız, biz hayatımızın veya yaşamımızın veya tarihimizin bazı dönemlerini iyi-kötü, doğru-yanlış kategorisi içerisine bugünkü değerlerimizi de sokup onları lanetleme, her şeyi onların üzerine ikame ederek, oradan bugünü meşru kılacak tavır ve davranışlardan kaçınmamız gerekir. Yani “cumhuriyet Osmanlı reddi mirası üzerine kuruldu” diyenler yanılıyor. Orada reddi miras eden politikalar uygulanmış olabilir, bunlar konjonktürel, belirli sürelerle de sınırlıdır. Hiç kimse selin önünde duramaz ve dolayısıyla her millet bir damar üzerinden, her devlet bir kök üzerinden yükselir. Kökü olmayan, tabanı olmayan, tarihi olmayan milletler yoktur. Şimdi, bu bakımdan biz bugünü de, bugünkü gelişmeleri de dünü yargılamakta kullanamayız. Dünün şartlarına iyi girmemiz lazım. Hangi şartlar dün de o uygulamaları ortaya çıkarmıştır, orada bir hıyanet psikolojisi mi söz konusudur, bir zaruret mi söz konusudur tartışmak gerekiyor. Nihayet bir dönüşüm söz konusudur. Onun için bir bütün olarak algılamak gerekiyor, iyisiyle, kötüsüyle hepsi bizim.

Ben burada bir şeyin altını çizmek istiyorum. Gelecek yıllarda ülkelerin gelişmesi veya geri kalması kişi başına düşen kültür ve sanat eseri miktarıyla ölçülecektir. Bunun burada özellikle altını

çizmek istiyorum. Yani daha önce kişi başına düşen demir miktarı, kişi başına düşen kâğıt miktarı, kişi başına düşen enerji miktarıyla ölçülüyordu ama gelecek, kişi başına düşen kültür ve sanat eseri miktarıyla o ülkenin gelişmiş ya da gelişmemiş olduğu ifade edilecek. Bu bakımdan kültür ve sanatın gözbebeği gibi korunması gerekir. Kültür ve sanata hangi anlamda olursa olsun kendi subjektif yargılarımızı katarak karşı çıkmak, şu veya bu şekilde engellemeye kalkmanın aslında geleceğimizi engellemeye kalkmak anlamına geldiğinin de altını çizmem gerekiyor.

Bugünün sorunlarına dünkü cevabı veremezsiniz, yeni sorunlar yeni cevap istiyor. Dünden aldığınız güçle, dünden aldığınız birtakım birikimlerle önünüzü ancak açabilirsiniz. Bu bakımdan da bizim yapacağımız şey, o dünden bugüne intikali sağlamak. Bunu sağlamanın yolu da elbette arşivlerin herkes tarafından algılanan, herkes tarafından görülebilecek ya da çok geniş kitlelere ulaşacak şekilde toplumu hafızasıyla ya da bir başka tabirle arşiviyle buluşturmaktan geçiyor. Bu bakımdan yapılacak her türlü faaliyetin bu topluma katkı olacağına da altını çizmek lazım. Şimdi ben de bir cümleyle hemen söyleyeyim. Namık Kemal okulunda okuyor, Namık Kemal'i tanımıyor, Bor'da yaşıyor, Ahmet Kuddusi'ye sürtünerek gidip geliyor ama bir memuriyet sınavında soruyorum, "Kimdir Ahmet Kuddusi?", "Orada bir türbesi var" diyor. Yani soruyorum, bu "Niğde'nin en meşhur kişilerini say." üç tane siyasetçi sayıyor. Eğer bir toplumda siyaset kültürün önüne geçmişse o toplumda sorun var demektir.

Şimdi şunu söylemek istiyorum: İnsanları normalleşme adı altında sürüye dâhil olmaya zorluyorlar, sürüden ayrılanı da kurt kapar diyorlar. Eğer sürüde kalıp koyun olmaksızın, sürüden ayrılıp kurda kapılmak daha yeğdir ve dolayısıyla bizim böyle çoğunluk diye... Ben şimdi mesela komisyonu bir eleştirmek istiyorum, bizim komisyonu. Biz buraya ilk geldik, bir liste geldi, işte Komisyon Başkanı Adalet ve Kalkınma Partili, e güzel, hak etti çünkü, çoğunluk sizde. Yardımcısı, Adalet ve Kalkınma Partili, sözcüsü Adalet ve Kalkınma Partili, kâtipi Adalet ve Kalkınma Partisinden. Sizin derdiniz ne kardeşim? Hep zekâlar sizde mi toplandı, hep akıl sizde mi var? Yani bunun birisini paylaşırdınız şu muhalefetten, ondan sonra da... Kâtip nedir? Hamaldır ya. Düzenleyecek, yazacak, yani özür diliyorum arkadaşlar ama meşakkat çeken adam.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – O zaman "Hamaliyeyi bize verdiniz" derdiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar karşılıklı konuşmayalım.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani, siz verseydiniz de o da deseydi. Şimdi, bakın birbirimizi anlamak zorundayız. Ben bir şey söylüyorum. Yargılıyoruz. Doğru şeyleri, yanlış amaçları kanıtlamakta kullanamayız. Onun için, öncelikle büyüğün küçüğe el uzatması lazım, güçlünün güçsüzü desteklemesi lazım, çoğunluğun azınlığa daha hoşgörülü olması lazım. O bakımdan zannediyorum, önümüzdeki dönemde, ben aslında entelektüel seviyesinin bu kadar yüksek olduğunu kesinlikle

düşünmüyordum, bu şeyin, çok memnun olduğumu ifade etmek istiyorum. Zannediyorum ki, hepimiz el birliğiyle... Bu eğitim çünkü AKP meselesi filan değil, hepimizin meselesi, geleceğimiz daha doğrusu. Bu partiler bugün var, yarın yok ama eğitim ve insanımız, tarihimiz, hafızamız, geleceğimiz süreklilik arz ediyor. Biz ona bir katkı sağlayabilirsek, bu sınırlı süre içerisinde yapabileceğimiz en güzel şeyi yapmış oluruz.

Sayın Başkanım, çok zaman aldım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Yeniçeri.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Biraz korsan oldu Sayın Başkanım, ben hocamın, eğer komisyon da uygun görürse, kâtip üyeliğe yani seçilmesine, gelmesi için müspet oy kullanacağımı söylüyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, hakikaten çok düzeyli gidiyor ve hiçbir arkadaşımızın da sözünü kesmedik, herkes eteğindeki bilgi birikimini, taşları olabildiğince dökmeye çalıştı.

Değerli arkadaşlar, evet Kültür Bakanlığımızın temsilcisi çok değerli Müsteşar Yardımcımız bilgi aktaracaklar, buyurun efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Efendim, öncelikle özür dilerim, usulünüze uygun değil belki ama, ben de 2000 yılından bu yana Meclisteki çalışmalara katılan bir kamu görevlisiyim, ilk defa bir komisyon çalışmasından bu kadar gerçekten keyif aldım. Burası bir komisyon değil, sanki lisansüstü eğitim veren bir enstitü gibi şu anda o duyguyu bana yaşattı ve kendimi de böyle üstatlar Meclisinde ders dinleyen bir talebe gibi hissettim. Onun için gerçekten bu uyumlu çalışmanızı ve yüksek kültürel birikiminizden dolayı haddim olmayarak sizleri ben de kutluyorum ve şahsi takdirlerimi arz ediyorum.

Şimdi, çok önemli bir şey var, Sayın Uçma söyledi. Bu Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü rahmetli Özal zamanında kuruldu, ben de o dönemde Başbakanlıkta çalışan bir uzmandım, kendisini rahmetle anıyorum. O dönemin Müsteşarı olan Hasan Celal Güzel Bey daha sonra politikaya girdi, İsmet Binark Devlet Arşivlerinin ilk genel müdürüydü, Cumhuriyet Arşivleri Daire Başkanının çok yoğun emekleri oldu. Ölenleri rahmetle, yaşayanları da minnetle ve şükranla anıyoruz. Bizim milletimizin en önemli özelliklerinden biri de vefalı olmasıdır. Geçmişle övünmeyen geleceği tabii ki, olmaz.

Sayın Vekilimiz Atalay'ın söylediği husus, o camilerde gezen, turist gezdiren rehberler konusu bize de Diyanete de intikal etti. O konuda biz özellikle camilerimizi gezdiren rehberlerin daha bilgili olmaları konusunda Diyanetten aldığımız bilgiler çerçevesinde bu rehberleri yeniden bir eğitime tabi tutacağız. Gerçekten çok abuk sabuk şeyler söylüyorlar. Sadece camileri gezdirirken değil, diğer

bizim tarihî, arkeolojik mekânlarımızı gezdirirken de kendilerince anlatıyorlar. Bir de hangi dili konuştuklarını bilmediğimiz, kimi İspanyolca anlatıyor, kimi İtalyanca, hepsini denetleme, kulak takma imkânımız da yok, ne bilgiler verdiğini ama. Tabii, oradaki tarihî yanlışlıkları insanlar okuyarak bir yerlerden öğrenir de kutsal mekânlarla ilgili yanlış bilgilendirmelerin önünü kesmemiz gerektiğinin biz de bilinci içerisindeyiz ve bu konuda çalışmamız da var. Onu sizleri rahatlatma açısından bilgimize arz etmek istedim efendim.

Bir de bu anlaşmaların tamamı efendim, şuna çok büyük katkı sağlayacak: Bu sportif, kültürel faaliyetler, eğitim faaliyetleri karşılıklı insan alışverişini, insanların birbirlerini tanımalarını, yaşadıkları yerleri görmelerini, kültürlerini, yaşam tarzlarını, geldikleri medeniyet noktalarını görmeleri açısından çok önemli. Yani buralarda harcanan heyetler, mesela bazen kalabalık heyetler “ya millet gezmeye gidiyor.” Hayır, millet bilgi ve görgüsünü artırmaya gidiyor. Harcanan paralar hiç önemli değil buralarda. Getirdiğimiz misafirleri ağırlarken, çok büyük paralar harcıyoruz bazen ama onlar da önemli değil. Çünkü bizi tanımalarına vesile oluyor bu faaliyetlerimiz. Dolayısıyla hem kültürümüzün tanınmasına hem turizmimizin gelişmesine hem de ekonomimizin büyümesine katkı sağlıyor. Bu anlaşmalar böyle kültür, eğitim, bilim deyince herkesin tali gördüğü konular gibi, aslında bu komisyon tali değil, asli komisyon aslında. Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin 9’uncu sırasındaki kanun tasarısına geçiyoruz.

(1/463) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Spor Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Bakanlık temsilcimizden kısa bir değerlendirme istiyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKAN TEKİN – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; İran’la Ağustos 2010 tarihinde imzalanan bu spor alanındaki ikili işbirliği mutabakat zaptı da komisyon daha önce ele alarak onayladığı 5 ve 6’ncı gündem maddelerimizde yer alan Suudi Arabistan ve Lübnan’la imzalanan belgelere benzer hükümler içermektedir. Kısaca spor ve gençlik alanında heyet teatisi, takımların değişimi, bilgi, karşılıklı eğitim faaliyetleri yapılması, uzmanların değişimi, belge değişimi gibi unsurlar yer almaktadır. Daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcisinin de dile getirdiği gibi kendisi sanıyorum bu anlaşma ve diğer içerikteki diğer ülkelerle imzalanan

gündemimizde olan diğer iki anlaşma hakkında birtakım maruzatta bulunacağını söylemişti. Şimdi ben izninizle sözü kendisine veriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcimiz, buyurun efendim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Efendim, şahsınızda heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Belki bunu bizim tekrarlamamız gerekmiyordu ama bu şehitlerden bir tanesi benim köylüm, akrabam değil ama Artvin'in Yusufeli İlçesinden Soner Ateşsaçan isminde bir kardeşimiz, Allah rahmet eylesin, acı daha yakın geliyor. Bunlar bizim gençlerimiz tabii. Yine gençlikten gitti, spordan gitti diyelim ama Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğümüz şimdiye kadar Devlet Bakanlığı bünyesinde Türkiye'nin genel politikalarına paralel olarak biraz önce isimlerini bahsettiğimiz işte Suudi Arabistan'dan İran'ına, Singapur'una kadar bazı çalışmalarda bulundu. Bu ülkelerin özellikle İran bizim o coğrafyadaki rakibimiz durumunda. Ben Türkiye'ye mal olmuş bizim ata sporumuz güreş gibi bazı branşlarda, dünyada söz sahibi olduğumuz branşlarda bu ülkeler üzerinde bir açılım adı altında bir çalışma başlattık. O dönemde biz de gençlik spor adına bu çalışmayı yapanlardan birisiydik. Özellikle kuvvete dayalı sporlarda İran'la bir rekabet halindeyiz. Onlar bize bu konuda işte güreştir, zaten dünyada dört-beş ülke var, İran, Türkiye, Rusya, zaman zaman Küba, Amerika aramıza giriyor.

Tekvando, karate, judo gibi böyle güce dayalı bazı branşlarda rekabet hâlindeyiz ve bu ülkelerde çok fazla mücadele içerisinde olduğumuz için biraz centilmenlik anlaşması gibi bakmak lazım ama diğer branşlarda bize özellikle İran'dan, Meşhed'den Türk kökenli, orada çok Azeri kökenli insan var İranlı, onlar bizim kamplarımıza çok geliyorlar. Biraz önce zannedirim Sayın Ardahan Milletvekilimiz bu kış sporlarıyla ilgili yapılan çalışmaları söyledi. Evet, bizim Erzurum'da kış oyunları münasebetiyle zannediyorum bir anlaşma da yaptılar, kamplarını bizde yapmalarına yönelik. Bir de bu ülkelerde sınır şehirlerimizde, işte Ağrı'dır, Erzurum'dur, daha aşağıya doğru ikili anlaşmalarla da gidiş gelişler yaşanmakta. Diğer ülkelere gelince: Suudi Arabistan'a biz uzun bir müddet antrenör gönderdik ama maalesef istediğimiz büyük başarıları da alamayınca arkadaşlarımız bir kültürel çalışma gibi baktılar. Singapur'la bir anlaşma yapılmış şimdiye kadar, biraz da uzaklıktan kaynaklanıyor zannediyorum, gençliğin ötesinde bir çalışma olmadı. Singapur'un da çok öne çıkmış bir sportif başarısı yok. Esasen genelde Afrika ülkeleri bizden antrenör ve malzeme yardımı istiyorlar. Çünkü ekonomik anlamda birçoğu çok kötü durumda, hatta Sudan'a biz beş takım güreş minderini gönderdik, onun gümrüğe parasını verip de, çıkarmaktan kaçınıyorlar. Bunları da biz şimdi TİKA ile bir anlaşma, protokol hazırlıyoruz, TİKA üzerinden, TİKA'nın envanterinde olan ülkelere Türkiye Cumhuriyeti devletinin teknik yardım, malzeme, antrenör, işte yazılı, basılı emval gönderme hakkı olduğundan dolayı, bu çalışmaları yapıyoruz.

Burada gençlikle ilgili bir konuya değinmek istiyorum. Tabii, Türkiye Cumhuriyeti sekiz değişik bakanlık üzerinden şimdiye kadar gençlik çalışmasını yapmış ve bu dağınıklıktan dolayı da, belki yeterince büyük bir başarı elde edilememiştir, ancak şu anda Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz kuruldu ve buna paralel olarak da eğitim, kültür...

BAŞKAN - Evet, toparlayalım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Araştırma Genel Müdürlüğümüz üzerinden bu çalışmaları başta bize daha yakın Türki cumhuriyetler üzerinden Avrupa'daki Türk gençlerinin getirilmesi, kültürel değişim üzerinde başladık, daha sonra bu, biraz önce anlaşma yaptığımız ülkelerle çalışmalar yeni, gençlik üzerinden başlayacak diye düşünüyorum.

Heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

Evet değerli arkadaşlar, komisyon üyelerimizden kanun tasarısıyla ilgili söz almak isteyenler?

Buyurun Sayın Bozkurt.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Efendim, İran, tabii geçmişte Büyük Selçuklu İmparatorluğunun merkezi olması dolayısıyla bizim için çok önemli, son zamanlarda sadece rejim dolayısıyla ilişkiler bazında hatta İran'a giden, orada araştırma yapan insanlar hakkında bile bazı önyargılı davranışlar oluyor. Aslında İran'ın sayın temsilci arkadaşımızın da belirttiği gibi büyük bir bölümü Azeri kökenli, İran Azerbaycanı diye zaten geçiyor ve hakikaten mesela Batı dünyasında İran kültürüyle alakalı çok sayıda araştırma olduğu hâlde, bizim çok sayıda Selçuklu eseri olduğu hâlde orada çok fazla bu kültürel kopukluk sebebiyle araştırma yapmadığımız anlaşılıyor. İlişkiler bazında bu bir fayda sağlayacaktır diyorum. Basit spor da olmuş olsa, belki biraz basit gibi kalsa da. Çünkü mesela Arthur Pope gibi 15 ciltlik İran kültürüyle, sanatıyla alakalı, aslında İran sanatı diyor ama sanat İran sanatı değil, çoğunlukla Türk sanatıyla alakalıdır. Bundan mesela çoğumuzun haberi olmuyor. Tabii, Batı dünyasında Persian Art diye yazıldığı için eserler. Ben şunu gördüm, mesela Kum şehri -onların malum kutsal şehri olarak kabul ediliyor- Kum şehrindeki dünyanın ikinci büyük yazma kütüphanesi kökü Türkiye'den giden ve Mar' aşî diye -Maraşlı yani- bir kimse tarafından kurulmuştur, dünyanın ikinci büyük yazma kütüphanesi. Kütüphaneye baktığınız zaman hakikaten çok büyük bir kütüphane. Süleymaniye'den sonra dünyanın ikinci büyük yazması olduğu anlaşılıyor. Bu bakımdan rejim korkusu olmaksızın İran'la ilişkilerimizi sadece böyle basit spor alanları değil, daha değişik alanlarda da geliştirmemizde, özellikle sanat tarihi alanında, Türk sanatıyla alakalı orada pek çok eser mevcut, bunların araştırılmasıyla alakalı geliştirmemizde yarar olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bozkurt.

Söz sırası Sayın Gürkan' da.

Buyurun Sayın Gürkan.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; İran gibi gerçekten Orta Doğu coğrafyasına egemen ve kültürel ve sanatsal anlamda o bölgenin merkezi konumundaki bir ülkeyle gerek kültürel, gerek sanatsal, gerek sportif anlamdaki anlaşmaların çok yararlı olacağı düşüncesindeyim ve tabii ki, destekliyoruz.

Diğer yandan, iki yıl önce yanılmıyorsam, Sayın Sarıнай'ın genel müdür olduğu Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Kosova'da, Priştina'da bir seminer, sempozyum yapmıştı, ben de oradaydım. Bizim devlet arşivlerimiz Sayın Özal'ın, katkısı olan, emeği olan herkese Allah gani gani rahmet eylesin, sağ olanlara da şükranlarımızı sunuyoruz. Gerçekten arşiv çok önemli. Ben Yusuf Sarıнай'la çok yakın bir ilişkimiz yok ama tanıyorum kendisini, son derece nazik, haza beyefendi bir insan ve gerçekten çok değerli çalışmalar yapıyorlar. Çünkü ben kendi soylarımı devlet arşivleri sayesinde bulabildim. Yani dedemin doğum yerini devlet arşivleri sayesinde bulabildim, o anlamda, altının kıymetini sarraf bilir hesabı, arşivin kıymetini ve Sayın Sarıнай'ı biliyorum. Bu anlamda ben, devlet arşivlerine ya da genel anlamda arşivciliğe maalesef ülkemizde bir arşiv kültürü yok. Tabii, arşiv kurumun hafızası, öyle bir kültürümüz yok. Öyle kurumlar biliyoruz ki, işte geçmişi onlarca, hatta yüzlerce yıla dayanıyor ama baktığınızda bir tek parça bir arşiv bulamıyorsunuz, yok çünkü, önemsenmemiş, yazılıp tutulmamış. Şimdi bu anlamda tabii bizim çok isteklerimiz var, ben Sayın Uçma'nın taleplerine katılıyorum, özellikle bilgilendirilmemiz konusunda kesinlikle. Çünkü, gerek Millî Eğitim gerek kültür gerekse gençlik ve spor alanında eğer bu komisyon hizmet verecekse, katkı sunacaksa, bizim bu her üç kurumla da ilgili ne olduğuyla, ne olmadığıyla, neyi olduğuyla ilgili bilgi sahibi olmamız gerekir ki, fikir sahibi olabilelim. O anlamda benim de bunları talep ettiğimi Sayın Başkanım, not düşerseniz, memnun oluruz.

Ben tekrar Sayın Başkanın şahsında bütün komisyon üyelerine selamlarımı ve saygılarımı sunuyorum. Sayın Sarıнай'a da, Kültür Bakanlığımıza, Sayın Müsteşar Yardımcımıza da çok değerli bilgiler verdi, Dışişleri Bakanlığımıza da, Gençlik ve Spor Bakanlığımıza da teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gürkan.

Değerli arkadaşlar, tasarının tüm üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır. Yapılan görüşmeler çerçevesinde esas komisyona görüş bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece tasarılarla ilgili gündemi tamamlamış bulunuyoruz. Kurum temsilcilerine katılımları ve katkıları için teşekkür ediyoruz ve gündemin komisyonumuzla ilgili kısa

bir iki dakika düşecek özel bir gündemimiz var. ben değerli arkadaşlarımıza, kurum temsilcilerine teşekkür ediyorum, komisyon üyesi arkadaşlarım birkaç dakika daha kalırlarsa memnun olacağım.

Teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, tabii, komisyon üyesi arkadaşlar olarak, 23'üncü Dönemden kalan tek arkadaşınızım ve 25 komisyon üyesi arkadaştan da şu anda komisyonumuzda 4 kişi kaldı. Bu şunu gösteriyor, Millî Eğitim Komisyonu hakikaten biraz muhataralı. Ama şunu zevkle ifade edebilirim ki, 23'üncü Dönem komisyonlarına, bütün oturumlarına katıldım, bu komisyonun Türk millî eğitimine, kültürüne çok önemli değerler katacağına inanıyorum. Bilginin, birikiminin geçmişle mukayese edilemeyecek donanımda arkadaşların burada olduğunu, iktidar-muhalefet olarak, görmenin hazzını duyduğumu da ifade etmek istiyorum ve hepinize teşekkür ediyorum. Bu komisyon hakikaten çok önemli değerler katacak, ben ona yürekten inanıyorum.

Değerli arkadaşlar, iki husus var gündemimizde komisyonla ilgili. Birisi komisyonumuzda tam tutanak tutulması, arkadaşlarımız tutuyor. Burada biliyorsunuz, komisyonumuzda olmayan arkadaşlarımız var şimdi veya biz katılamayacağız yarın. Karar almamız gerekiyor ki, bu tutanaklar tam tutulsun, yarın bilgi gerekiyorsa isteyebilelim. O yönüyle bunu görüşmeye açmadan hemen oylarınıza sunmak istiyorum. Tutanakların tutulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine değerli arkadaşlar, İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesine göre Başkanlıktan izin alınması gerekiyor, özellikle Meclis çalışma saatinde de komisyonumuzun çalışması bazen devam ediyor, bunun da yine Başkanlıktan izin alınması hususunu da ve Meclis saatlerinde de komisyonumuzun çalışması hususunu da oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, hepinize çok teşekkür ediyorum, sağlık, sıhhat diliyorum. İyi günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.04